

**ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН НАРИЙНТЭЭЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2025-2028 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ /2025 ОНЫ 11 САРЫН БАЙДЛААР/**

2025.11.26

ХБТББ-т тусгагдсан зорилт, үйл ажиллагаа	№	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Үндсэн хэрэгжүүлэх байгууллага Хэрэгжих хугацаа	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин, үр дүн /хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/			Хүрсэн түвшин, үр дүн	Хэрэгжилтийн хувь	
						Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв (сая.төг)	Төсвийн гүйцэтгэл (		здтг	итх
1	2	3	4-5	6-7	8	9	10	11	12	13	14
НЭГ. БҮСЧИЛСЭН ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО											
1.2.ОРОН НУТГИЙН ХӨГЖЛИЙН ДЭД ТӨВ											
Арвайхээр төвтэй бүсчилэн хөгжүүлэх бодлогыг хэрэгжүүлнэ											
1.2.1.Арвайхээр төвтэй Нарийнтээл сумын нутаг дэвсгэрийг хамарсан “Төвийн бүс”-ийг тээвэр логистик, хөнгөн үйлдвэрлэлийн чиглэлээр хөгжүүлнэ.	1.	1.2.1.1. Улсын чанартай А0302 авто замаас Баянтээгийн уурхай хүртэлх 22 км авто замыг “Нутгийн зам” төслийн хүрээнд барьж эхлүүлнэ.	2025-2028 Улсын төсөв	-	-	Баянтээг нүүрний уурхай хүртэл 22 км авто замыг "Нутгийн зам" төслөөр хийсэн байна.	-	-			
	2.	1.2.1.4. Таталцах сумдад хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүнийг үйлдвэрийн	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-		Хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эдийг үйлдвэрийн	-	-			

		аргаар боловсруулж, төв суурин газарт нийлүүлэх загвар аж ахуйг дэмжинэ.				н аргаар боловсруу лж, төв суурин газарт байгуулсан байна.					
ХОЁР. ХҮНИЙ ХӨГЖЛИЙН БОДЛОГО											
2.1.ТЭГШ ХҮРТЭЭМЖТЭЙ, ЧАНАРТАЙ БОЛОВСРОЛ											
Хүүхэд бүрд чанартай боловсрол эзэмших тэгш боломжийг бүрдүүлж, сургалтын чанарыг дээшлүүлэн, соёл, уламжлал, үнэт зүйлсийг өвлөсөн, хүмүүнлэг, ёс зүйтэй, өв тэгш иргэнийг төлөвшүүлнэ.											
2.1.1.Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгийн сурлагын амжилт, гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнг дээшлүүлнэ.	3.	2.1.1.1.Хүүхдийн хөгжлийн онцлог, суралцах чадамжид суурилсан уян хатан сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөө, үнэлгээний арга зүйг хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	Хувьсах зардлар	Ерөнхий боловсролын сургуулийн сургалтын хөтөлбөр, төлөвлөгөөг 1-12 дугаар ангид хэрэгжүүлсэн.	Шинээр батлагдсан хөтөлбөр төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг 90%-д хүргэнэ.	тухайн жилд батлагдсан төсвөөр	-			
	4.	2.1.1.2.Ерөнхий боловсролын сургуулийн 3-7 дугаар ангид англи хэлний Pearson, математикийн Eduten хөтөлбөрийг 1-5-р ангид үе шаттай хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	Нэг хүүхдэд ногдох зардлар	3-5 дугаар ангийн 107 сурагч математикийн "Эдүтэн" хөтөлбөр, 5-6 дугаар ангийн 87 сурагч англи хэлний Персон	Эдүтэн хөтөлбөрт 2-5 ангийн 165 сурагч, Персон хөтөлбөрт 5-7 ангийн 120 сурагчийг хамруулна.	тухайн жилд батлагдсан төсвөөр				

					хөтөлбөрө өр хичээллэс эн.						
	5.	2.1.1.3.Анги нийтийн аймгийн олимпиад зохион байгуулж, сургалтын хөтөлбөрийн хэрэгжилт, үр дүнг сайжруулан, анги хамт олны сурлагын амжилтыг үнэлж, дүгнэнэ.	2025- 2028 улсын төсөв	5,000,0	2024 онд 3 төрлөөр 6 бүлэг батламж авсан.	6-аас доошгүй бүлэг батламж авсан байна.	1,000,0				
	6.	2.1.1.4.Ерөнхий боловсролын сургууль, цэцэрлэгүүд туршлага солилцох, ур чадварыг дээшлүүлэх, багш солилцооны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ.	2025- 2028 улсын төсөв	10,000, 0	2024 онд сумын СӨБ-тэй туршлага солилцсо н. Нийгмийн ажилтан 4-рдүгээр сургуулиа с туршлага судалсан. Баянтээг туршлага солилцсо н багш-13, Баянтээг СӨББ- 2	Багш солилцоо хөтөлбөрт ЕБС-6, СӨББ-4 багш хамруулах, туршлага судлах уулзалтыг 1 удаа зохион байгуулна.	2,000,0				

	7.	2.1.1.5.Боловсролын байгууллагын болон багшийн гүйцэтгэлийн үнэлгээний үр дүнг дээшлүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	10,000,0	ЕБС нь 68.9%, 2-р түвшинд 1 багш, 4-р түвшинд 1 багш үнэлэгдсэн. Баянтээг ЕБС гүйцэтгэлийн үнэлгээгээр 1-р түвшинд, багш нарын үнэлгээгээр 1-р түвшинд 3 багш, 4-р түвшинд 2 багш үнэлэгдсэн.	Гүйцэтгэлийн үнэлгээг 76%-д хүргэсэн байна.	2,000,0			
2.1.2.Боловсролын байгууллагын барилга, байгууламжийн стандарт, чанарын шаардлага хангасан, тэгш хүртээмжтэй, чанартай үйлчилгээ үзүүлэх орчныг бүрдүүлнэ.	8.	2.1.2.1.Ерөнхий боловсролын сургуулийн дотуур байранд хатуу зөөлөн эдлэлийн шинэчлэл хийж тохижилтыг сайжруулна.	2025-2028 улсын төрсөв ОНХС	80,000,0	2024 онд 3 сая төгрөгний хөрөнгө оруулалт хийгдсэн.	ОНХС-ийн хөрөнгө оруулалтаар хатуу зөөлөн эдлэлийг шинэчилсэн байна.	60,000,0			
	9.	2.1.2.2.Дотуур байрын гал тогоог	2025-2028 Улсын	92,000,0	Дотуур байр, гал	Дотуур байрны гал тогоог	80,000,0			

		дотуур байрын барилгатай холбож стандартад нийцэн гал тогоотой болгоно.	төсөв, ОНХС		тогоо салангид	байртай холбож стандартад нийцүүлсэн байна.					
	10.	2.1.2.3.Ерөнхий боловсролын сургуулийн спорт зааланд их засвар хийхж орчныг сайржуулна.	2025-2028 улсын төсөв ОНХС	150,000,0	Их засвар хийх шаардлагатай.	ОНХС-д их засварын саналыг оруулсан байна.	150,000,0				
	11.	2.1.2.4.Гадна биеийн тамирын талбайн урсгал засварыг хийж, аюулгүй байдлыг хангана.	2025-2028 улсын төсөв ОНХС	16,000,0	Их засвар хийх шаардлагатай	Нэн тэргүүнд шаардлагатай урсгал засварыг хийсэн байна.	4,000,0				
	12.	2.1.2.5.Ерөнхий боловсролын сургуулийг дижитал технологид суурилсан “Ухаалаг анги”-тай болгож, кабинетын тоног төхөөрөмж, сургуулийн анги танхимын ширээ сандал, самбар, гал тогооны	2025-2028 Улсын төсөв ОНХС	120,000,0	Ухаалаг анги байхгүй. Ширээ сандалын чанар, хүрэлцээ муу	Ширээ сандалын шинэчлэл хийсэн байх.Кабинетуудын тоо,чанар хүртээмж нэмэгдсэн байна.	55,000,0				

		ширээ сандал, сургалтын хэрэглэгдэхүүнийг нэмэгдүүлнэ									
	13.	2.1.2.6.Ерөнхий боловсролын сургуулийн 320 хүүхдийн барилгын дээврийг шинэчилж, дотоод засвар хийнэ.	2025- 2028 Улсын төсөв ОНХС	200,00 0,0	Дээврийг шинэчлэн дотор засвар хийх шаардлаг атай	ОНХС-д санал оруулсан байна.	-	-			
	14.	2.1.2.8.Нарийнтээ л сумын Баянтээг багт цэцэрлэг, сургуулийн цогцолборын барилгыг барьж ашиглалтад оруулна.	2025- 2028 улсын төсөв	1000,0 00,000	2013 онд актлаглаг дсан стандарты н шаардлаг а хангаагүй барилгад үйл ажиллага а явуулж байна.	-	-	-			
	15.	2.1.2.9.Сумын цэцэрлэгийг нүүдлийн бүлгийн иж бүрэн тоноглогдсон гэр цэцэрлэгтэй болгоно.	2024- 2025 ОНХС	19,000, 0	Нүүдлийн цэцэрлэги йн 1 гэрийн чанар үзэмж муудсан.	Багш, ажилчдын ажиллах, хүүхдийн сурч хөгжих орчин нөхцөлийг бүрдүүлэх, гэр	19,000, 0				

						худалдан авах тендерийг амжилттай зохион байгуулна.					
16.	2.1.2.10.Цэцэрлэг ийн гал тогооны тоног төхөөрөмж, хатуу зөөлөн эдлэл, анги бүлгийн сургалтын хэрэглэгдэхүүн, STEAM, I AM BRICK тоглоом, AR технологи нэвтрүүлэх, дрож угаадаг тоос сорогчийг шинээр авна.	2025-2026 ОНХС	34,000,0	Хатуу зөөлөн эдлэл, сургалтын хэрэглэгдэхүүний 50% шаардлага хангахаагүй болсон.	Анги бүлгийн хивс, дрожийн өнгө үзэмж сайжирна. Гал тогооны тоног төхөөрөмж сайжирснаар хүүхдийн хоол үйлдвэрлэлийн чанар үрдүн дээшилнэ.	14,000,0					
17.	2.1.2.10.Цэцэрлэг ийн халаалтын гадна шугамыг засварлах, өргөтгөлийн барилгын сантехникийн холболтыг сайжруулна.	2026-2027 ОНХС	30,000,0	Халаалтын шугам, холболт буруу тавигдсан тул хүйтэн тав тухгүй.	ОНХС-д санал оруулна.	-					
18.	2.1.2.11.Цэцэрлэгийг хүнсний	2026-2027 ОНХС	50,000,0	Хуучин агуулах шаардлаг	ОНХС--д санал оруулна.	-					

		агуулах складтай болгоно.			а хангаагүй.						
	19.	2.1.2.12.Цэцэрлэгийг цахим сургалтын ухаалаг самбар, тоног төхөөрөмжтэй болгоно.	2025-2027 ОНХС	25,000,0	Шинэ техник технологи нэвтрүүлэхгүй	тоног төхөөрөмж, үзүүлэлт, үнэ ханшийг судална. ОНХС-д санал оруулсан байна.	-				
	20.	2.1.2.13.Баянтээг СӨББ-ын хүүхдийн ор, зөөлөн эдлэл шинэчлэх, цэцэрлэгийн таазыг засварлана.	2025-2028 ОНХС	4,000,0	70ш ор, 95ш цагаан хэрэглэл өнгө үзэмж, чанар муудсан .	ОНХС-д санал оруулна.	4,0 сая төг				
	21.	2.1.2.14.Хамран сургах тойргийн 2-5 настай суралцах хүүхдийн тоог нэмэгдүүлж хувилбарт сургалтын чанар, хувь, үр дүнг нэмэгдүүлнэ. /Баянтээг СӨББ/	2025-2028 байгууллагын төсө	-	СӨББ-ын хамран сургалт - 90 %, Баянтээг СӨББ- 50%	Хамран сургах тойргийн-199 хүүхэд Үндсэн бүлэг-120 хүүхэд Нүүдлийн бүлэг,явуулын багшийн сургалт -39 хүүхэд	-				
2.1.3.Боловсролын бүх шатанд хүүхдийн хөгжил,	22.	2.1.3.1.Ерөнхий боловсролын сургууль,	2025-2028 улсын төсөв,	Батлагдсан төсөвө өр	хөтөлбөрт хамрагдаагүй.	Сүү хөтөлбөрийг хэрэгжүүл	-				

хамгааллын орчинг сайжруулж, хүүхдийн сурч, хөгжих тэгш эрхийг хангана.		сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад “Сүү хөтөлбөр” арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	хандив тусламж			ж ажиллана.					
	23.	2.1.3.2.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг сурч, хөгжихөд шаардлагатай тохируулгат хэрэглэгдэхүүнээр хангаж, багшлах боловсон хүчнийг мэргэшүүлэн, нийгэм, хамт олонд нь түшиглэн сэргээн засах үйлчилгээг үзүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	10,000,0	ЕБС-1 сурагч тусгай хөтөлбөрөөр хичээллэж байгаа.	Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүүхдийг сургууль, цэцэрлэгт тэгш хамрагдах боломжийг бүрдүүлж хамран сургалт 100%-д хүргэнэ.	-				
	24	2.1.3.3.Сургуулийн өмнөх болон ерөнхий боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаж чадахгүй байгаа ялгаатай хэрэгцээтэй хүүхдийг гэр бүлийн орчинд хөгжүүлэх,	2025-2028 улсын төсөв	1,500,0	-	Ялгаатай хэрэгцээтэй хүүхдийн судалгааны сан бүрдүүлнэ.	300,000				

		хувилбарт сургалтад хамруулна.									
	25	2.1.3.4.Суралцагсдын дундах үе тэнгийн дээрэлхэлт, хорт зуршлаас урьдчилан сэргийлэх, сургалтын байгууллагын орчинд цахим эрсдэлээс хамгаалах, дотуур байрын хүүхдийн амьдрах эрүүл, аюулгүй орчин нөхцөлийг сайжруулж, сургуулийн хүүхэд хамгааллын багийн гишүүдийг чадавхжуулна.	2025-2028 улсын төсөв	20,000,0	Сурагчдад 4 чиглэлээр сургалт, бусад үйл ажиллагааг зохион байгуулдаг. Хүүхэд хамгааллын багт 2 удаа сургалт зохион байгуулсан. Орчны тохижилтыг төлөвлөгөөний дагуу хийдэг.	Эерэг нөлөөллийн сургалт үйл ажиллагааг улирал бүр зохион байгуулсан байх, орчны эрсдэлийг бууруулж орчныг сайжруулна.	5,000,0				
	26	2.1.3.5.Сургууль, цэцэрлэгийн гал тогооны эрүүл ахуйг стандартын шаардлагад нийцүүлэн, хүүхдийн хоолны шим тэжээл, илчлэгийн	2025-2028 улсын төсөв	616,000,0	Дотуур байрны 50 сурагч, бага ангийн 206 сурагч үдийн хоолоор үйлчлүүлдэг.	Цэцэрлэг, дотуур байр болон үдийн хоолны чанар, хүртээмжийг	154,000,0				

		хэмжээг нэмэгдүүлнэ.			Баянтээг ЕБС 46, СӨББ-33 хүүхэд, сумын СӨББ-120 хүүхэдтэй.	сайжруулс ан байна.					
	27	2.1.3.6.Бага насны (0-5 нас) хүүхдийн цогц хөгжлийг дэмжих арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	2025- 2028 улсын төсөв	1,000,0	-	Төлөвлөгө ө ний хэрэгжилти йг 90%-д хүргэнэ.	250,00 0				
	28	2.1.3.7.Баянтээг цэцэрлэгийн гал тогооны цахилгаан тоног төхөөрөмжийг нэмэгдүүлж, шинэчлэнэ.	2025- 2028 улсын төсөв	20,000, 0	цахилгаан ы тоног төхөөрөм жийн хүртээмж бага, зарим тоног төхөөрөм ж шаардлаг а хангахаар гүй болсон.	ОНХС-д санал оруулна.	-				
	29	2.1.3.8.Баянтээг цэцэрлэгийн хүүхдийн сургалтын хэрэглэгдэхүүний хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	6,000,0	гэрийн туурга, дээвэр, цагаан бүрээс сайжруул ах шаардлаг атай.	гэрийг сайжруулж тохижуулс ан байна.	2,000,0				

	30	2.1.3.9. ЕБС, СӨББ-д явагдаж буй дугуйлан секцийн үйл ажиллагааг сайжруулах, хүртээмжийг нэмэгдүүлж, үр дүнг тооцно.	2025-2028 улсын төсөв	20,000,0	Спортын 2, зохион бүтээх 2, сэтгэхүйн хөгжүүлэх 2, урлагийн 1 дугуйлан секцэд нийт 128 сурагч хамрагдсан.	Спортын 5, зохион бүтээх 3, урлагийн 2, оюуны хөгжлийн 3 дугуйлан, сургалтад нийт сурагчдын 35-аас доошгүй хувийг хамруулна.	3,500,0			
2.1.4. Багш, удирдах ажилтны мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлж, боловсон хүчний нөөц, нийгмийн баталгааг хангана.	31	2.1.4.1. Сургууль, цэцэрлэг бүрд “Багш хөгжлийн танхим”-ыг бий болгоно.	2025-2028 улсын төсөв хандив тусламж	100,000,0	Багшийн хөгжлийн танхимгүй	Багшийн хөгжлийн танхимтай болох саналыг тусгана.	10,000,0			
	32	2.1.4.2. Багш, удирдах ажилтны мэргэжил, арга зүйн тасралтгүй хөгжлийг дэмжих, нийгмийн баталгааг хангах бодлогыг хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	100,000,0	Багш нарын мэргэжлийн ур чадварыг дээшлүүлэх сургалтад 100% хамрагдсан.	Багш нарын нийгмийн баталгааг хангах бодлогын хэрэгжилтийг сайжруулна.	10,000,0			
	33	2.1.4.3. Багш нарын ур чадвар, мэргэжлийг дээшлүүлэх, амжилт гаргасан	2025-2028 улсын төсөв	6,000,0	Гадаадад мэргэжил дээшлүүлсэн багш байхгүй	Багш нарын ур чадварыг дээшлүүлэх богино хугацааны	1,500,0			

		багш нарыг урамшуулах зорилгоор гадаад улсад богино хугацааны сургалт, арга хэмжээнд хамруулна.				сургалтад хамруулна.					
	34	2.1.4.4.Ерөнхий боловсролын сургууль, сургуулийн өмнөх боловсролын байгууллагад дутагдалтай байгаа мэргэжлийн багш /боловсон хүчин/-ээр хангахад дэмжлэг үзүүлнэ.	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	20,000,0	Математикийн болон технологийн багшийн орон тоон дээр тэтгэврийн багш ажиллаж байгаа.	Математикийн болон бага ангийн, технологийн багш, цэцэрлэгийн багшийн орон тоо дутагдалтай байгаа орон тоог нөхөн бүрдүүлнэ.	4,000,000				
	35	2.1.4.5.Ерөнхий боловсролын сургуульд ажиллах сэтгэл зүйч, хоол зүйчдийг орон тоогоор ажиллуулна.	2025-2028 улсын төсөв	-	Орон тоо байхгүй.	Орон тоо батлуулах саналыг хүргүүлнэ.	-				
	36	2.1.4.6.Байгууллага бүр багш ажилтны хүүхдийн	2025-2028 улсын төсөв хандив	20,000,0	Зориулалтын өрөө байхгүй.	Байгууллагын багш, ажилтны хүүхдийн хөгжлийн	5,000,0				

		хөгжлийн өрөөтэй болгох.	тусламж			өрөөтэй болно.					
	37	2.1.4.7.Шаардлагатай байгаа мэргэжлийн багш нартай гэрээ хийж, ажлын үрдүнг тооцож тэдэнд буцалтгүй тусламж үзүүлж нийгмийн баталгааг хангана. /Бага боловсролын багш, математикийн багш, эмэгтэй технологийн багш/	2025-2028 улсын төсөв хандив тусламж	20,000,0	Математикийн болон технологийн багшийн орон тоон дээр тэтгэврийн багш ажиллаж байгаа.	Математикийн болон бага ангийн, технологийн багшаар хангагдсан байна.	4,000,0				
	38	2.1.4.8.Төгсөх курсийн оюутнуудыг судалж, сурлагын голч оноог харгалзан үзэж ажлын байранд зуучилж, ажиллах нөхцөл боломжоор хангана.	2025-2028 улсын төсөв	-	-	Шаардлагатай тохиолдолд төгсөх оюутантай гэрээ хийж ажиллуулна.	-				
2.1.5.Сургалтын байгууллагуудын менежментийг	39	2.1.5.1.Багшийн ёс зүйг эрхэмлэн сахих, багшийн	2025-2028 улсын	15,000,0	2 удаа сургагч багш урин	Ёс зүйн дэд хорооны	5,000,0				

сайжруулж, багш, удирдах ажилтны ёс зүйг дээшлүүлнэ.		үнэлэмжийг нэмэгдүүлэх, байгууллагын соёлыг төлөвшүүлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	төсөв хандив тусламж		сургалт авсан. Сургуулийн менежментийг сайжруулах сургалтад хамрагдан мэдлэг чадвараа ахиулсан.	ажлыг сайжруулан дүгнэсэн байх, 3-аас доошгүй үйл ажиллагаа зохион байгуулсан байна.					
2.1.6.Иргэдийн насан туршдаа тасралтгүй суралцахуйг дэмжин, сургалтын орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	40	2.1.6.1.Насанд хүрэгчдийн тасралтгүй сургалт болон ерөнхий боловсрол нөхөн олгох сургалтыг зохион байгуулна.	2025-2028 улсын төсөв	40.266.000	10 иргэн суурь боловсрол эзэмшиж 3 иргэн бүрэн дунд боловсрол эзэмшиж төгссөн.	Боловсрол нөхөн олгох дүйцсэн хөтөлбөрийн сургалтад 10-аас доошгүй иргэнийг хамруулна.	14.266.0				
	41	2.1.6.2.Насан туршийн суралцахуйн багшийг сургалтын техник, тоног төхөөрөмжөөр хангах, иргэд суралцахад таатай орчин нөхцлийг	2025-2028 орон нутгийн төсөв	3,000,0		Иргэд суралцахад таатай сургалтын орчин бүрдүүлсэн байна.	500,000				

		бүрдүүлж ажиллана.									
	42	2.1.6.3.Эцэг эх, асран хамгаалагч, харгалзан дэмжигч, гэр бүл иргэдэд чиглэсэн сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	40,000, 0	33 удаагийн сургалт зохион байгуулж давхардса н тоогоор 1477 иргэн хамрагдса н.	асан туршийн суралцаху йн 5-н чиглэлийн сургалтыг тасралтгүй зохион байгуулсан байна.	10,000, 0				
2.2. ЭРҮҮЛ МЭНД											
Эрүүл мэндийн тусламж үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг сайжруулж, нийт хүн амд эзлэх эрүүл дадал хэвшилтэй, идэвхтэй амьдралын хэв маягтай иргэдийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлэх замаар, сумын хүн амын дундаж наслалтыг нэмэгдүүлнэ.											
2.2.1.Эрүүл амьдралын хэв маяг, урьдчилан сэргийлэлт, эрт илрүүлгийг дэмжсэн нийгмийн эрүүл мэндийн үйлчилгээг сайжруулж, үйл ажиллагааг нэмэгдүүлэх.	43	2.2.1.1.Халдварт бус өвчнөөс сэргийлэх "Эрүүл Монгол" хөтөлбөрийг салбар дундын оролцоотойгоор хувь хүн, гэр бүл, байгууллага, аж ахуйн нэгжийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ.	2025- 2028 улсын төсөв	-	Салбарын хүрээнд зохион байгуулаа гүй.	Байгууллаг уудад ажлын байрны дасгалыг хэвшүүлнэ. Иргэдэд 2- оос доошгүй удаа сургалт зохион байгуулна.	-				
	44	2.2.1.2.“Эрт илрүүлэг 2” арга хэмжээний хүрээг зорилтот бүлэгт чиглүүлж, эмчилгээ, хяналт,	2025- 2028 улсын төсөв	-	Халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэг Артерийн	Халдварт бус өвчний эрт илрүүлэг үзлэгт Артерийн гипертензи	Гүйцэт гэлийн санхүү жилтээ р				

		урьдчилан сэргийлэлтийн арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ			даралт ихсэх өвчин 1009 (80.5%), Чихрийн шижин 612 (77.0%), Хөхний өмөн 829 (100%) умайн хүзүүнгий өмөн 168 (87.8%) байна. Нийт үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь 45.7%	80.0%, Чихрийн шижин 80.0%, хөхний өмөн 100%, умайн хүзүүний өмөн 90.0% урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг 50.0% хувьд хүргэнэ.					
	45	2.2.1.3.Өвчлөл, нас баралтад нөлөөлж буй хүчин зүйлсийн тархалтыг тогтоож, нотолгоонд суурилсан урьдчилан сэргийлэх хариу арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ	2025-2028 улсын төсөв	-	Хорт хавдарын өвчлөл жил бүр нэмэгдэх хандлагат ай байна.	Эрт үед оношлон эмчлэж урьдчилан сэргийлж ажиллана.	Гүйцэт гэлийн санхүү жилтээр				

	46	2.2.1.4.Урьдчилан сэргийлэх үзлэгийг сумын хэмжээнд зохион байгуулж эмчлэн эрүүлжүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	Гүйцэтгэлийн санхүүжилтээр	Үзлэгт урьдчилан сэргийлэх үзлэгийн хувь 45.7%	Нийт халдварт өвчний тохиолдлыг бууруулж ажиллана. Хүн амын дунд БЗДХ, сүрьеэгийн үзлэгийг зохион байгуулж эрсдэлтэй бүлгийн хүн амыг 80%-с дээш хамруулна.	Гүйцэтгэлийн санхүүжилтээр				
	47	2.2.1.5.Эрүүл амьдралын хэв маягын мэдээлэл сургалт сурталчилгааг зохион байгуулна.	2025-2028 улсын төсөв	Гүйцэтгэлийн санхүүжилтээр	Зохион байгуулсан сургалт-2, хамрагдсан хүний тоо-89, поршурын тоо-2, цахим орчин байршуулсан мэдээлэлийн тоо-53, хандалт 502	Улиралд 2-оос сургалт, нөлөөллийн ажил зохион байгуулна.	гүйцэтгэлийн санхүүжилтээр				

2.2.2. Эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн чанар, аюулгүй байдалыг хангасан худалдан авалтыг хийж, эмийн зохистой хэрэглээг хэвшүүлнэ.	48	2.2.2.1.Эм, эмнэлгийн хэрэгслийн үнэ, худалдан авалт, ил тод байдлыг хангуулж, жорын талаарх нэгдсэн мэдээллийн, эмийн эмчилгээний үр ашиг, үр дүнг тооцож санг бүрэн ашиглаж ажиллана.	2025-2028 улсын төсөв	-	Аймгийн ЭМГ, сумын эмийн сангаас худалдан авалт хийж байна.	Эм эмнэлэгийн хэрэгсэлийг сайтаас худалдан авалт хийж эмийн нөөцийг бүрдүүлэн ажиллаж яаралтай шаардлага тай үед сумын эмийн сангаас худалдан авалт хийж иргэдэд цаг алдалгүй тусламж үйлчилгээг хүргэж ажиллаж байна.	Гүйцэт гэлийн санхүүжилтээр	-			
	49	2.2.2.2.Бичил биетний тэсвэржилтээс сэргийлэх чиглэлээр тандалт, судалгаа хийж, антибиотикийн зохистой	2025-2028 улсын төсөв	-	Хүн амын дунд бичил биетний тэсвэржилтээс сэргийлэх, антибиотикийн хэрэглээг бууруулж	Иргэдэд сургалт, сурталчилгаа зохион байгуулж ажиллана. Антибиотикийн хэрэглээний талаар тандалт					

		хэрэглээнд хяналт тавина.			ажиллаж байна.	судалгаа хийнэ.					
	50	2.2.2.3.Сумын эрүүл мэндийн төвийн эмнэлгийн барилгаас тусдаа гэмтэл, яаралтай тусламжийн бүрэн тоноглогдсон нэгжийг бий болгоно.	2025- 20285 ОНХС	100,00 0,0	Сумын эрүүл мэндийн төвийн эмнэлгийн барилгаас тусдаа гэмтэл, яаралтай тусламжи йн бүрэн тоноглогд сон тасаг нэгж байхгүй	Гэмтэл яаралтай тусламжий н тасаг байгуулах санлыг ОНХС-д тусгана.	-				
	51	2.2.2.4.Сумын эрүүл мэндийн төв болон Баянтээг багийн эмнэлгийн гал тогоог эрүүл ахуй стандартын шаардлагад нийцүүлэн тоног төхөөрөмжтэй болно.	2025- 20285 ОНХС	30,000, 0	Сумын эрүүл мэндийн төв болон Баянтээг багийн эмнэлгийн гал тогоог эрүүл ахуй стандарты н шаардлаг а хангахгүй.	ОНХС-д санал оруулна	30,000, 0				
	52	2.2.2.5.Баянтээг багийн эмнэлгийг шаардлагатай лабораторийн тоног	2025- 2028 улсын төсөв	30,000, 0	Лаборант, эм баригч сумын ЭМТ-д нэг орон тоотойгоо	Сумын эрүүл мэндийн төвийн лаборатор ийн	-				

		төхөөрөмжөөр хангана.			р ажилладаг. Баянтээг багт лаборант, лаборторийн тоног төхөөрөмж байдаггүй.	чадавхийг сайжруулж шинжилгээний нэр төрлийг нэмэгдүүлсэн байна.					
2.2.3.Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хангалт, нийгмийн баталгааг сайжруулж, эрүүл мэндийн ажилтны ажиллах орчин нөхцлийг сайжруулах	53	2.2.3.1.Эмнэлгийн болон нийгмийн эрүүл мэндийн чиглэлээр сурч байгаа оюутан сурагчдыг дэмжиж ажиллана.	2025-2028 Улсын төсөв	15,000,0	дэмжлэг үзүүлээгүй.	Эрүүл мэндийн чиглэлээр сурч буй оюутны судалгааны сантай болно.	-				
	54	2.2.3.2.Сумын эмч нарыг нийтийн орон сууцаар болон хөдөөгийн багийн төвд байнга оршин суудаг эмч нарыг унаагаар хангана.	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	45,000,0	багийн эмч нар унаагүй, орон сууц байхгүй	Эмч нарыг тогтвор суурьшилтай ажиллах нөхцөл боломжийг судлана.	-				
	55	2.2.3.3.Гэмтлийн нарийн мэргэжлийн тусламжийг суманд үзүүлэх боломжийг судална.	2025-2028 улсын төсөв	5,000,0	сумын эрүүл мэндийн төвд гэмтэлийн нарийн мэргэжил ийн эмч байхгүй	Гэмтлийн чиглэлээр мэргэшүүлэх сургалтыг судална.	-				

	56	2.2.3.4.Сумын Эрүүл мэндийн төв болон Баянтээг багийн эмнэлгийн дутагдалтай байгаа мэргэжилтнүүдийн хүний нөөцийг бүрдүүлж ажиллана. (нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтан, сувилагч, эмч г.м)	2025-2028 улсын төсөв	-	Сумын төв болон Баянтээг багийн эрүүл мэндийн төвд сувилагч, нийгмийн эрүүл мэндийн ажилтан, вакцинактор, статистикч эмч зэрэг орон тоо дутагдалтай	Сумын ЭМТ болон Баянтээг багийн эмнэлэг дутагдалтай орон тоо, ажлын байрны зарыг нийтэд мэдээлж, хүний нөөцөө бүрдүүлнэ.	-				
	57	2.2.3.5.Эрүүл мэндийн салбарын хүний нөөцийн хангалт, сургалт, хөгжил, нийгмийн баталгааг дэмжих хөтөлбөрийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	5,000,0	ЭМГ, бусад байгууллагаас зохион байгуулагдаж байгаа сургалтанд эмч, мэргэжилтнүүд тухай бүр хамрагдаж багц цагаа бүрдүүлдэг.	Эмч, мэргэжилтнүүдийг мэргэжил боловсролыг дээшлүүлэх сургалтын төлөвлөгөө гарган ажилласан байна.	1,500,0				

	58	2.2.3.6.Баянтээг багийн эмнэлгийн барилгын урсгал засвар, бохирын шугам хоолойн засвар шинэчлэл тус тус хийнэ.	2025-2028 ОНХС	50,000,0	Баянтээг багийн эмнэлгийн урсгал засвар, бохирын хоолой эрүүл ахуйн шаардлаг а хангахаар гүй болсон.	Баянтээг багийн эмнэлгийн урсгал засвар, бохирын хоолойн засвар шинэчлэлт ажил хийгдсэн байна.	50,000,0				
	59	2.2.3.7.Эрүүл мэндийн төвийн дотор болон гадна засвар, хатуу зөөлөн эдлэлийг шинэчилнэ.	2025-2028 ОНХС	150,000,0	Эрүүл мэндийн төвийн дотор болон гадна засвар үйлчилгээ шаардлаг атай. Хана нураж цууралт үүссэн, хэвтэн эмчлүүлэгчдийн өрөө шаардлаг а хангахгүй, хатуу зөөлөн эдлэлийг	Төсөл арга хэмжээг үр дүнтэй хэрэгжүүлсэн байна.	150,000,0				

					солилгүй удсан шинэчлэх шаардлаг атай.						
2.2.4.Эрүүл мэндийн чанар, хүртээмж, үр дүнтэй тогтолцоог хөгжүүлнэ.	60	2.2.4.1.Эрүүл мэндийн салбарын эмч эмнэлгийн ажилчдыг гэнэтийн ослын даатгалд хамруулж жил бүр урьдчилан сэргийлэх цогц үзлэг, шинжилгээнд хамруулж ажиллана.	2025- 2028 өөрийн хөрөнгө, орон нутаг	20,000, 0	даатгалд хамрагда ж байгаагүй.	Эрүүл мэндийн салбарын эмч эмнэлгийн ажилчдыг гэнэтийн ослын даатгалд хамруулах талаар судална. Урьдчилан сэргийлэх цогц үзлэг, шинжилгээ нд хамруулна.	2,000,0				
	61	2.2.4.2.Хүүхдийн шүдний өвчлөлийг 62бууруулах, "Эрүүл шүд- Эрүүл хүүхэд" хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг сайжруулна.	2025- 2028 улсын төсөв	гүйцэтг элийн санхүү жилтээ р	Хүүхэд, хүн амын дунд амны хөндийн өвчлөлийн үзлэгт хамрагдсан хүүхэд 519. өвчлөлтэй гарсан хүүхдийн тоо -258	Амны хөндийн шүдний үзлэг тогтмол зохион байгуулна. Өвчлөлтэй гарсан хүүхдийг 70%-д хүрч ажиллана.	гүйцэтг элийн санхүү жилтээ р				

					буюу 49.7%						
	62	2.2.4.3.Оношилгоо, эмчилгээний орчин үеийн дэвшилтэт технологийг нэвтрүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	1,000,0	Мобайл технолгиор хөдөө алслагдсан ард иргэдэд очиж үйлчилж ажилласан.	Хүний нөөц байхгүй, мэргэжилтэн сургах талаар судална. .	-				
	63	2.2.4.4. Нөхөн үржихүйн тусламж, үйлчилгээний чанар, хүртээмжийг дэмжих замаар сэргийлж болох эх, хүүхдийн эндэгдэлд нөлөөлөх хүчин зүйлийг багасгаж, эх, хүүхдийн эндэгдэл, хоол тэжээлийн дутагдлыг тогтвортой бууруулна.	2025-2028 улсын төсөв	-	эхийн эндэгдэл гараагүй, гэрийн төрөлт бүртгэгдээгүй, сургалт сурталчилгааны ажил хийгдээгүй.	Эхийн эндэгдэл, гэрийн төрөлт гаргахгүй ажиллана. Жирэмсэний эхийн хяналтыг сайжруулна.					
	64	2.2.4.5.Эрүүл мэндийн байгууллагын барилга	2025-2028 улсын төсөв	2,000,0	-	орчны өнгө үзэмжийг нэмэгдүүлж, эрүүл мэндийн	500,000				

		байгууламж, дэд бүтцийг сайжруулан, стандарт, чанарын шаардлага хангасан тэгш, хүртээмжтэй, чанартай үйлчилгээг үзүүлэх орчныг бүрдүүлнэ.				тусламж үйлчилгээн ий чанарыг сайжруулна.					
	65	2.2.4.6.Цахим эрүүл мэндийн системд бүрэн шилжинэ.	2025-2028 улсын төсөв	-	health.gov.mn цахим системийг эмч болгон тусгай эрхээр нэвтэрч ашиглаж байна.	Цахим системийн ашиглалтыг сайжруулна.	-				
	66	2.2.4.7.Сумын Эрүүл мэндийн төвийн хог хаягдлыг түр хадгалах цэгийг засварлан стандартын дагуу бэлтгэнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	2,000,0	Сумын Эрүүл Мэндийн төвийн хог хаягдлыг түр хадгалах цэг стандартын дагуу шаардлага хангаагүй.	Хог хаягдлыг түр хадгалах цэгийг стандартад нийцүүлэн засварлана.	2,000,0				

	67	2.2.4.8.Уламжлалт эмчилгээг эрчимжүүлэх кабинет байгуулна.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	1,000,0	Сэргээн засах эмчилгээнд 187 иргэн хамрагдсан. Уламжлалт эмчилгээ хийгдээгүй.	Сэргээн засах эмчилгээний өрөөг шинэчлэл хийж, тохижуулна.	1,000,0			
.3.ХҮҮХЭД, ЗАЛУУЧУУД, ГЭР БҮЛИЙН ХӨГЖИЛ, ХАМГААЛАЛ										
Хүүхэд, гэр бүл, залуучуудын хөгжил, хамгааллын үйл ажиллагааг оновчтой зохион байгуулан гэр бүлийн хүчирхийлэл, хүүхдийн эрхийн зөрчлийг бууруулж, эх оронч үзэлтэй, иргэний үүрэг хариуцлагаа ухамсарласан, нийгмийн идэвх оролцоотой залуучуудыг бий болгоно.										
2.3.1.Гэр бүлд ээлтэй, тэгш хүртээмжтэй цогц арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ.	68	2.3.1.1.Гэр бүлийн үнэ цэнэ, эцэг эхийн үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, гэр бүлийн хүчирхийллийг бууруулах зорилгоор “Халуун ам бүл” төслийг хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	1,500,0	Бүртгэгдсэн кейсийн тоо-5	Гэр бүлийн боловсролыг дээшлүүлэх талаар 2-оос доошгүй сургалт, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулна.	300,000			
	69	2.3.1.2.Эрүүл нийгмийг бүтээхэд эрчүүдийн оролцоог нэмэгдүүлэх, тэдний онцлог хэрэгцээнд	2025-2028 орон нутгийн төсөв	500,000	-	Эрүүл амьдралын хэв маягийг хэвшүүлэх, хорт зуршлын хэрэглээг бууруулах талаар	120,000			

		тулгуурласан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.				иргэдийн мэдлэг, хандлагыг өөрчлөх сургалт, нөлөөллийн ажил зохион байгуулна.					
2.3.2.Хүүхдийг болзошгүй эрсдэл, хүчирхийллээс урьдчилан сэргийлэх, хөгжүүлэх бодлогыг салбар дундын хамтын ажиллагаатай хэрэгжүүлж, хүүхэд хамгааллыг сайжруулна.	70	2.3.2.1.“Хайрлагдсан хүүхэд” төслийг хэрэгжүүлж, хүүхэд хамгааллын үйл ажиллагааг сайжруулна.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	2,000,0	-	Холбогдох хууль тогтоомжийг иргэдэд сурталчлан 200-доошгүй иргэнд хууль эрхзүйн мэдлэгийг олгосон байна.	500,000				
	71	2.3.2.2.Хүүхэд, өсвөр үеийнхнийг осол гэмтэлд өртөх, хорт зуршилд автахаас урьдчилан сэргийлэх, цахим орчны зохистой хэрэглээг бий болгох зорилгоор нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	1,000,0	сургалтад хамрагдсан хүүхдийн тоо 560	Хүүхдийн дунд 5-аас доошгүй удаа сургалт, нөлөөллийн үйл ажиллагааг зохион байгуулна.	250,000				

	72	2.3.2.3.Суманд орон тооны нийгмийн ажилтан ажиллуулна.	2025-2028 улсын төсөв	-	-	Орон тооны нийгмийн ажилтан ажиллуулсан байна.	-	-			
2.3.3.Залуучуудын бүх талын хөгжилд дэмжлэг үзүүлж, олон нийтийн үйл ажиллагаанд оролцох оролцоог нэмэгдүүлнэ.	73	2.3.3.1.Залуучуудад гэр бүл төлөвлөлт, гэр бүлийн тогтвортой байдлыг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн “Аз жаргалтай гэр бүл” сургалтын хөтөлбөрийг нэвтрүүлж, залуучуудын хамрагдалтыг нэмэгдүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	-	-	Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг 70-аас доошгүй хувьд хүргэнэ.	-	-			
	74	2.3.3.2.Зорилтот бүлгийн залуучуудыг хөгжлийн үйлчилгээнд хамруулж хөдөөгийн залуучуудын хөгжил оролцоог нэмэгдүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-	-	Зорилтот бүлгийн залуучуудруу чиглэсэн 2-оос доошгүй сургалт сурталчилгаа, нөлөөллийн ажлыг зохион байгуулна	-				

	75	2.3.3.Төрийн бүх шатны байгууллага залуу албан хаагчдыг сургах, дадлагажуулах, ур чадварыг дээшлүүлэхэд дэмжлэг үзүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-	-	Төрийн байгууллаг ууд залуу албан хаагчдыг сургах, дадлагажуулах, ур чадварыг дээшлүүлэхэд нь дэмжлэг үзүүлсэн байна.	-				
	76	2.3.3.4.Зорилтот бүлгийн иргэд рүү чиглэсэн сайн дурын ажил, санал санаачилгыг дэмжиж ажиллана.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-	-	Зорилтот бүлгийн иргэд рүү чиглэсэн сургалт сурталчилгаа, нөлөөллийн 2 доошгүй ажил зохион байгуулна.	-				

2.4.ҮНДЭСНИЙ БАХАРХАЛ, ӨВ СОЁЛ

Үндэсний өв соёлоо хамгаалсан, эх, оронч үзэлтэй иргэнийг төлөвшүүлж, соёл, урлагийн үйлчилгээний чанар хүртээмжийг нэмэгдүүлж, соёлын дархлааг бэхжүүлнэ.

2.4.1.Соёлын өвийн хадгалалт хамгаалалтыг сайжруулна.	77	2.4.1.1.Соёлын биет болон биет бус өвийг судлан шинжлэх, түгээн дэлгэрүүлэх, өвлүүлэн	2025-2028 орон нутгийн төсөв	13,000,0	хөтөлбөрийн хэрэгжилт - 30%	Соёлын биет болон биет бус өвийн бүртгэл 2 - оос доошгүй	6,000,0				
---	----	---	------------------------------	----------	-----------------------------	--	---------	--	--	--	--

		уламжлуулах, хамгаалах бодлогыг хэрэгжүүлнэ.				мэдээллий н санг бүрдүүлнэ. Нэрэмжит уралдааны г зохион байгуулна.					
	78	2.4.1.2.Морин хуурыг эрхэмлэн дээдэлж, түгээн дэлгэрүүлж, суманд морин хуурын шавь сургалтыг зохион байгуулах, өсвөрийн морин хуурчдыг бэлтгэнэ.	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	4,000,0	-	Сумын Иргэдийн төлөөлөгчд ын хурлаар морин хуурын бодлого батлуулна.	-				
	79	2.4.1.3.Түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалыг хамгаалагч 30 иргэний урамшууллыг олгох асуудлыг дээд шатны байгууллагад уламжилж шийдвэрлүүлэнэ.	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	12,000, 0	30 иргэнд урамшуул ал олгож чадаагүй.	Дурсгал хамгаалагч иргэдэд олгох урамшуула лыг шийдвэр лүүлнэ.	3,000,0				
2.4.2.Бүх нийтийн соёлын боловсролыг олгох үйл ажиллагааг	80	2.4.2.1.Үндэсний соёлын өв түүх, хэл соёл, ёс заншилд	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	2,000,0	Нэг ном - эрхам үйл арга хэмжээ 6 хамрагдса	сургалт сурталчилг аа номын сангийн үйлчилгээг	500,00 0				

орон нутгийн онцлогт тохируулан шинэлэг арга хэлбэр ашиглан хөгжүүлнэ.		тулгуурлан “Бүх нийтийн соёлын боловсрол” арга хэмжээг хэрэгжүүлж, иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлыг зохион байгуулна.			н хүний тоо 302	тогтмолжуулж, зөврийн номын санг ажлуулж иргэдийн оролцоог 10%-иар нэмэгдүүлнэ.					
	81	2.4.2.2.Иргэдийг соён гэгээрүүлэх зорилгоор мэргэжлийн уран бүтээлчийн аялан тоглолтыг орон нутагт урьж хамтын ажиллаагааг бэхжүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-	-	Зорилтот бүлгийн 30-аас доошгүй хувьд хөнгөлөлт үзүүлсэн байна. Тоглолтын орлогоос 10%-иар өөрийн орлогоо бүрдүүлнэ.	-	-			
	82	2.4.2.3.Номын сангийн үйлчилгээг цахим хэлбэрт шилжүүлэн, сумын Соёлын төвийн номын сан хөмрөгт баяжилт хийнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	2,000,0	Номын сангийн цахим программ д номын 30%-ийг оруулж, 5 төрлийн 11 номын шинээр худалдаж авсан.	номын сангийн программд 30%-ийг цахимжуулж, шинээр ном худалдан авалт хийнэ.	500,000				

	83	2.4.2.4 Угийн бичиг, хөтлөлтийг эрчимжүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	1,200,0	7 төрлийн арга хэмжээг зохион байгуулсан, угийн бичиг хөтлөл өрхийн тоо хангалтгүй байна.	угийн бичиг хөтлөх сургалт сурталчилгааг өрхийн 30 хувьд хүргэнэ.	300,000				
	84	2.4.2.5. Насанд хүрэгчид, залуучуудыг ном унших идэвхийг нэмэгдүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	800,000	зөөврийн номын санг 6 удаа явуулж 59 уншигч карт нээлгэсэн байна	ном уншигчдын насны ангилалын судалгааг гаргана.	200,000				
2.4.3.Соёл, урлагийн салбарын хөрөнгө оруулалтыг нэмэгдүүлж, үйл ажиллагааны менежментийг сайжруулан хүний нөөцийг нэмэгдүүлнэ.	85	2.4.3.1.Соёл, урлагийн байгууллагын орчин нөхцөлийг сайжруулан, тоног төхөөрөмжийн хангалтыг сайжруулах, шинэчлэнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	2,000,0	байгууллагын дотор засвар 67 сая, тоног төхөөрөмжийн шинэчлэл 16 сая төгрөгний төсвөөр хийгдсэн	Өрөө тасалгааны дотор тохижилтыг сайжруулна.	Өөрийн хөрөнгөөр				
	86	2.4.3.2.Дутагдалтай байгаа мэргэжилтний ажиллах нөхцөл	2025-2028 улсын болон орон	-	дутагдалтай орон тоо-3	Дутагдалтай байгаа орон тооны ажлын	Улсын төсөв				

		боломжийг бүрдүүлж, хүний нөөцийн тогтвортой байдлыг хангаж ажиллана.	нутгий н төсөв			байрыг зарыг нийтэд мэдээлнэ.					
	87	2.4.3.3.Сумын соёлын төвийн дугуйлангийн үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх, дугуйлангийн сурагчдыг хувцас хэрэглэлээр бүрэн хангана.	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	2,000,0	дугуйлан хичээл -лээгүй	3-оос доошгүй дугуйлан хичээллүү лж хүртээмжи йг нэмэгдүүл нэ.	500,00 0				
	88	2.4.3.4.Соёлын төвийн халаалтын шугам, сантехникийг шинэчлэн, засварлана.	2025- 2028 ОНХС	100,00 0,0	Халаалты н шугам муудсан, шинээр засварлах шаардлаг атай	халаалтын шугмыг шинэчлэх ажлыг дээд шатны байгууллаг ад танилцуул на. ОНХС- д санал оруулна.	100,00 0,0				

2.5.ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТ, НИЙГМИЙН ХАМГААЛАЛ

Орон нутгийн хөгжлийн онцлогт нийцүүлсэн ажлын байр бий болгож, нийгмийн хамгаалал, хөгжлийн үйлчилгээг зорилтот бүлгүүдэд оновчтой хүргэж, хүн бүрд ээлтэй орчин бүрдүүлэх бодлогыг баримтална.

2.5.1.Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт хэрэгцээнд нийцүүлэн салбар	89	2.5.1.1.Орон нутгийн хөгжил, бүтээн байгуулалт,	2025- 2028 улсын болон орон	-	Шинэ ажлын байр-81 иргэн	Шинэ ажлын байр-75	-				
--	----	--	---	---	-----------------------------------	--------------------------	---	--	--	--	--

хоорондын хамтын ажиллагаа, бодлогын уялдааг хангах замаар 300-аас доошгүй ажлын байр бий болгоно.		хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл хөтөлбөр, хөнгөлөлттэй зээлд хамруулах замаар ажлын байр бий болгоно.	нутгийн төсөв								
2.5.2.Хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, нийлүүлэлтэд нийцүүлэн ажил мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйлчилгээнд 150 иргэнийг хамруулна.	90	2.5.2.1.Ажил, мэргэжлийн чиг баримжаа олгох үйлчилгээг ганцаарчилсан болон бүлгийн зөвлөгөө мэдээлэл өгөх хэлбэрээр зохион байгуулна.	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	-	Зуучлагдсан иргэний тоо-39 иргэн	Зуучлагдсан иргэн-38	-				
	91	2.5.2.2.Политехник коллежийн суралцагчдыг орон нутгийн хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд тулгуурлан хөрвүүлэх, давтан сургах байдлаар зохион байгуулж, ажлын байранд зуучилна.	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	-	Политехник коллежид 6 иргэн суралцаж байна.	суралцагчийн тоо-3	-				
2.5.3.Хөдөлмөр нийгмийн гурван	92	2.5.3.1.Хөдөлмөр нийгмийн гурван	2025-2028	-	-	Хөдөлмөр нийгмийн	-				

талт оролцоонд тулгуурлан хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуй, цалин хөлс, хөдөлмөрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ.		талт хамтын хэлэлцээр, хөдөлмөрийн маргаан таслах комиссын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, хөдөлмөрлөх эрхийн маргааныг шийдвэрлэнэ.	улсын болон орон нутгийн төсөв			гурван талт хэлэлцээрийн холбогдох заалтын хэрэгжилтийг ханган ажиллана.					
	93	2.5.3.2.Сумдын хөдөлмөрийн аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн зөвлөл, Үйлдвэрлэлийн осол, хурц хордлогыг судлан бүртгэх орон тооны бус байнгын комиссын гишүүдийг чадавхжуулна.	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	-	-	чадавхжуулах сургалтад хамрагдах албан хаагчийн тоо-1, сургалт, зөвлөгөө, мэдээлэлд хамруулах хүний тоо-12	-				
	94	2.5.3.3.Хувийн хэвшлийн байгууллагуудын хөдөлмөрийн харилцаа, цалин, хөлсний олголтод хяналт тавьж, үзлэг шалгалт, зөвлөн туслах,	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	-	Хувийн хэвшлийн-3 байгууллагад хөдөлмөрийн харилцаа, цалин хөлсний	3-оос доошгүй ААНБ-д хяналт тавьж мэдээлэл зөвлөгөө өгч ажиллана.	-				

		сургалт, арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулна.			олголтонд хяналт тавьж ажилласан.						
2.5.4.Нийгмийн халамжийн үйлчилгээг зорилтот бүлгийн өрх, иргэнд чиглүүлнэ.	95	2.5.4.1.Олон нийтийн оролцоонд түшиглэсэн халамжийн үйлчилгээг зорилтот бүлгийн өрх, иргэнд хүргэх ажлыг төрийн бус байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	4,000,0	өдрийн үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн тоо -20	15					
	96	2.5.4.2.Хууль тогтоомжид заасан нөхцөл, шаардлага хангасан зорилтот бүлгийн иргэдэд хүнс тэжээлийн дэмжлэгт үйлчилгээ үзүүлнэ.	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв		21 өрхийн 105 иргэнийг хамруулсан.	21					
	97	2.5.4.3.Өмчийн төрөл, хэлбэрээс үл хамаарч 50 ба түүнээс дээш ажилтантай аж ахуйн нэгж, байгууллага нийт	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	-	-	Хуулийг сурталчлах 150 доошгүй иргэнд мэдээллийг түгээнэ.	-				

		ажлын байрныхаа 2 хувиас доошгүй орон тоонд ахмад настныг газрын доор болон хөдөлмөрийн хортой, халуун, хүнд нөхцөлтэйгөөс бусад ажлын байранд ажиллуулах хуулийн хэрэгжилтийг хангуулна.									
	98	2.5.4.4.Ахмадын сан, ахмадын насан туршдаа суралцах боломжийг бүрдүүлж, идэвхтэй амьдралын хэв маягийг нэмэгдүүлнэ.	2025- 2028 улсын болон орон нутгий н төсөв	-	-	Хууль эрх зүйн сургалтанд ахмадын 25- доошгүй хувийг хамруулна.	-				
2.5.5.Хөгжлийн бэрхшээлийн талаарх зөв ойлголт ээрэг хандлагыг төлөвшүүлж, хөгжлийн бэрхшээлтэй	99	2.5.5.1.Барилга байгууламж, орон сууц, нийтийн эзэмшлийн зам талбай,мэдээлли йн хүртээмжийг нэмэгдүүлж	2025- 2028 улсын болон орон нутгий н төсөв	-	Төрийн-1, хувийн хэвшлийн- 1 нийт 2 байгуулаг ын барилга байгуулам жийн	1	-				

иргэдийн нийгмийн оролцоог нэмэгдүүлнэ.		стандартыг мөрдүүлнэ.			гадна талбайн налуу замыг стандартын дагуу бариулсан						
	100	2.5.5.2.Хөгжлийн бэрхшээлтэй хүнийг биеийн тамир, спорт, соёлын арга хэмжээнд оролцуулахад дэмжин, аливаа хэлбэрийн хүчирхийлэлд өртөхөөс урьдчилан сэргийлэх ажлыг салбар дундын уялдаатай зохион байгуулна.	2025-2028 улсын болон орон нутгийн төсөв	-	-	20	-				
2.5.6.Нийгмийн даатгалын хамрах хүрээг өргөжүүлж, нийгмийн даатгалын үйлчилгээг цахимаар боломжийг бүрдүүлнэ.	101	2.5.6.1.Нийгмийн даатгалын цахим үйлчилгээг ил тод түргэн шуурхай хүртээмжтэй хүргэнэ.	2025-2028 улсын төсөв	-	-	Цахим хэрэглээг сурталчилан таниулах ажлыг иргэд, аж ахуй нэгжийг 40%-д хүргэнэ.	-				

	10 2	2.5.6.2.Хувиараа хөдөлмөр эрхлэгч, малчдыг нийгмийн даатгалд хамруулж, тэдний нийгмийн баталгааг хангана.	2025-2028	-	сайн дурын даатгалд хамрагдсан хүний тоо-288	Сумын ажил хөдөлмөр эрхлээгүй иргэн, малчин 60%- ыг сайн дурын даатгалд хамруулна.	-				
	10 3	2.5.6.4.Ахмадын тэтгэвэрт бэлтгэх хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэнэ.	2025-2028	-	-	Тэтгэврийн насны иргэдийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлсөн жилийг тооцон тэтгэвэрт нас нэмж орох эрсдэлийг бууруулна	-				

2.6.БИЕИЙН ТАМИР, СПОРТ

Биеийн тамир, спортыг хүн амын амьдралын хэв маяг, амьдралын чанарыг дээшлүүлэх хэрэглүүр болгож, идэвхтэй хөдөлгөөн, спортоор хичээллэх орчин нөхцөлийг сайжруулна.

2.6.1.Хүн амыг идэвхтэй хөдөлгөөнөөр хичээллэж, эрүүл мэндээ дэмжихэд чиглэсэн олон талт орчин нөхцөл, боломжоор хангаж,	10 4	2.6.1.1.Иргэдийг эрүүл чийрэг, бүтээлч зан чанарыг эрхэмлэсэн өдөр тутмын дасгал хөдөлгөөн, зөв хооллолт, эрүүл	2025-2028	-	-	фитнессээр хичээллэх эрүүл зөв амьдралын хэв маягт суралцаж буй иргэдийн тоог	-				
--	---------	---	-----------	---	---	---	---	--	--	--	--

нийтийн биеийн тамирын үйлчилгээний хүртээмжийг нэмэгдүүлж бие бялдарын хөгжилыг дээшлүүлнэ.		амьдралын хэв маяг бүхий дадалд сургаж, шинэ санал санаачилгыг дэмжин хамтран ажиллана.				нэмэгдүүлнэ.					
	105	2.6.1.2.Бүх нийтийн биеийн тамирын арга хэмжээнд оролцогчдын тоог нэмэгдүүлж, үйлчилгээний хамрах хүрээг өргөжүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-	Арга хэмжээний тоо -8 Хамрагдсан хүний тоо-975	Нийтийг хамруулсан 2-оос доошгүй арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.	-				
2.6.2.Хүн амын бие бялдрын хөгжлийг хянах цахим өгөгдлийг санд мэдээллийг оруулж баазыг үүсгэнэ.	106	2.6.2.1.Хүн амыг “Бие бялдарын хөгжил, чийрэгжилтийн түвшин тогтоох сорил”-д иргэдийг хамруулах ажлыг тогтмолжуулна.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-	Сорилд хамрагдсан иргэдийн тоо 248	Бие бялдрын түвшин тогтоох сорилд хамрагдсан иргэдийн тоог 10 % хүргэсэн байна.	-				
2.6.3.Хүүхэд, залуучуудын спортын авьяасыг нээн илрүүлж, шилдэг тамирчдын залгамж халааг бэлтгэнэ.	107	2.6.3.1.Өсвөр үеийн шигшээ багийг жүдо бөх, чөлөөт бөх, таеквондо, хүндийн өргөлт, волейбол, сагсан бөмбөг, хөл	2025-2028 орон нутгийн төсөв	2,000,0	Дугуйлан секцэнд хамрагдсан хүүхдийн тоо 132.	Дугуйлангийн тоо-5, секцэнд хамрагдах хүүхдийн тоо-100	500,000				

		бөмбөг, ширээний теннис спортын төрлүүдийг хөгжүүлж ЕБС – ийн биеийн тамирын багштай нартай хамтарч секц, дугуйлан хичээллүүлнэ.									
	108	2.6.3.2.Үндэсний болон оюуны бусад спортыг /үндсэний шагайн харваа, сур харваа, даам, шатар, дартс, гар барилдаан, модон барилдаан гэх мэт/ хөгжүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв, хандив	1,200,0	-	Тэмцээн уралдааны г шат дараатай зохион байгуулсан байна.	3,000,0				
	109	2.6.3.3.Нэрэмжит болон сумын аварга шалгаруулах 4 хүртэлх тэмцээнийг жил бүр орон нутагтаа зохион байгуулна.	2025-2028 улсын төсөв	40,000,0	Арга хэмжээний тоо-3 Хамрагдсан хүний тоо-303	Сумын аварга шалгаруулах тэмцээнийг үе шаттайгаар зохион байгуулна.	10,000,0				
	110	2.6.3.4.Спортын авьяасыг нээн илрүүлэх, дэмжлэг үзүүлэх,	2025-2028 улсын төсөв	8,000,0	-	Бөхийн багш ажиллуулж сурагчдын спортын	2,000,0				

		хөгжих боломжийг олгоно.				авьяасыг нээн илрүүлж хөгжих боломжоор нь ханган ажиллана.					
	11 1	2.6.3.5.Шатар, бөхийн багш ажиллуулах нөөц боломжийг судлаж дэмжлэг үзүүлнэ.	2025-2028 улсын төсөв	4,000,0	-	шатар, бөхийн багш ажиллуулсанаар сурагчдын авьяасыг нээн илрүүлэх, чөлөөт цагийг зөв боловсон өнгөрүүлэх нөхцөл бүрдэнэ.	1,000,0				
	11 2	2.6.3.6.Стандартад нийцсэн иргэдийн спортын заал барьж спортоор хичээллэх орчин нөхцлийг бүрдүүлнэ.	2025-2028 улсын төрсөв, ОНХС	1000,000,0	Иргэдэд зориулсан стандартын заалгүй.	ОНХС-д санал оруулна.	-				
2.6.4.Хүн амын эрүүл мэндийг сайжруулах зорилгоор идэвхтэй амьдралын хэв	11 3	2.6.4.1. Адуучин тэмцээн 2 жилд 1 удаа зохион байгуулна.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	1,600,000	-	Адуучин тэмцээнийг зохион байгуулж иргэдийн оролцоог	800,000				

маягыг дэмжсэн спортын олон талт арга хэмжээг зохион байгуулна.						хангасан байна.					
	11 4	2.6.4.2. Зорилтот бүлэг рүү чиглэсэн спортыг арга хэмжээг үе шаттай зохион байгуулна.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	4,000,000	-	Зорилтот бүлэг рүү чиглэсэн 2-оос доошгүй арга хэмжээ зохион байгуулна.	1,000,0				

**ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН НАРИЙНТЭЭЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ /2024 ОНЫ 11 САРЫН БАЙДЛААР/**

2025.11.17

ХБТББ-т тусгагдсан зорилт, үйл ажиллагаа	№	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Үндсэн хэрэгжүүлэх байгууллага Хэрэгжих хугацаа	Зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр	Суурь түвшин	Зорилтот түвшин, үр дүн /хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/			Хэрэгжилтийн хувь		
						Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв (сая.төг)	Төсвийн гүйцэтгэл (%)	Хүрсэн түвшин, үр дүн	ЗДТГ	ИТХ
1	2	3	4-5	6-7	8	9	10	11	12	13	14

ГУРАВ.ЭДИЙН ЗАСГИЙН БОДЛОГО

3.1.ТӨСӨВ САНХҮҮ

Төсөв санхүүгийн үйл ажиллагааг технологийн дэвшлийг ашиглан үр ашигтай удирдан, үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, төрийн бүх шатанд төсвийн сахилга хариуцлагыг сайжруулна.

3.1.1.Төсвийн тухай хуулийн хэрэгжилтийг хангаж төсөв үр ашигтай, хэмнэлтэй байхаар төлөвлөгдөн төрийн бүх шатны төсвийн сахилга хариуцлагыг сайжруулна.	11 5	3.1.1.1.Сумын төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн төсвийг үр дүнд суурилан төлөвлөж, гүйцэтгэлийг хангана.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	2,243	2024 оны төсвийн жилд төсвийн ерөнхийлөн захирагч, тэдгээрийн харъяа байгууллагуудад зарцуулагдах төсвийн хэмжээг нийт 1,981,548.8 мян.төгрөг өөр үр дүнд суурилан төлөвлөж гүйцэтгэлийг хангаж ажилласан.	Төсвийг үр дүнд суурилан төлөвлөж, гүйцэтгэлийг хангаж ажилласан байна	2,243				
	11 6	3.1.1.2.Төсвийн ил тод байдлыг хангах замаар шилэн дансны мэдээлэл	2025-2028 орон нутгийн төсөв	2,243	8 төсвийн байгууллага 4 сан 1 ХК –ны төсвийн гүйцэтгэл	Төсвийн 8 байгууллага, төрийн сан, Баянтээг ХК, зэрэг	2,243				

		байршуулалтад тогтмол хяналт тавьж, хариуцлага тооцон ажиллана			ийн мэдээ, өр авлагын, орон нутгийн орлого, санхүүжил тийн 1-11 сарынмэд ээг шилэн дансанд байршуул сан. Төсвийн ил тод байдлыг хангах Шилэн данснытух ай хуулийн хэрэгжилт ийг хангах зорилгоор 3 бүлэгт хамаарах мэдээлли йг хуульд заасан хугацаанд чанартай үнэн зөв тавьж хэвшээд байна Мөн	ний т 13 байгууллаг ын шилэн дансны мэдээлэл байршуула лтад тогтмол хяналт тавина. Шилэн дансны мэдээллий г 100% байршуулс ан байна.					
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--	--

					байгууллагуудындот оод хяналтын баг шилэн дансны мэдээллийн явцадхяналт шалгалт хийсэн.					
	117	3.1.1.3.Төсвийн гүйцэтгэлд тавих хяналтыг сайжруулах, сахилга хариуцлагыг дээшлүүлэн төсвийн хөрөнгийг үр ашиггүй зарцуулсан төсвийн шууд захирагч, төрийн албан хаагчтай хариуцлага тооцох, ил тод шуурхай механизмыг бий болгон хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	2,243	Төрийн хэмнэлтийн тухай” хуулийг мөрдөн ажиллаж байна. Төсвийг зориулалт бусаар зарцуулаагүй хөтөлбөр зориулалтын дагуу зарцуулж байна. Төсвийн орлого, төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээг Шилэн данс болон Монгол Улсын төсөвтэй холбогдуулан гаргасан Засгийн газрын шийдвэрийг тухай бүр мөрдөж ажилласан эсэх, Төсвийн зарлагын үр өгөөжийг нэмэгдүүлж, өр төлбөр үүсгээгүй, төсвийг зориулалт бусаар зарцуулаагүй байна.	2,243				

					байгууллагын мэдээллийн самбарт байршуулсан төсвийг ил тод нээлттэй						
	118	3.1.1.4.Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн өр төлбөрийг хууль хяналтын байгууллагад шилжүүлж, барагдуулах ажлыг зохион байгуулна.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	136	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлийн үлдэгдэл оны эхэнд 233,743.9 мян.төг байсан. 12 сарын 01 ний байдлаар 75,865.6м ян.төг буюу 32.5 хувиар буурсан. 12 сарын 01 ний байдлаар шүүхийн байгууллагад шилжсэн 5 иргэний 11,897.9м ян.төг	Хоршоо хөгжүүлэх сангийн хугацаа хэтэрсэн зээлдэгчийн зээлийн өр төлбөрийг шүүхийн байгууллагад шилжүүлж, барагдуулах ажлыг зохион байгуулсан байна.	136				

					байна. 2024 онд нийт 5 зээлдэгчи йн 8,604.9 мян.төг- ийн зээлийг төлүүлж ажиллсан. Шүүхийн байгуулла гад шилжүүлж өрийн үлдэгдлий г 41.9% бууруулса н байна. 2024 онд шинээр 2 зээлдэгчи йн 6,839.4 төгрөгийн зээлийг шүүхийн байгуулла гад шилжүүлж ажилласа н.					
	11 9	3.1.1.5.Төсвийн тухай хуулийн хүрээнд сумын Хоршоо хөгжүүлэх сан болон бусад	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	1247	2024 онд Хоршоо хөгжүүлэх сангаас программ ын эрхийн төлбөр,	Сангуудын хөрөнгө үр дүнтэй төсөл арга хэмжээнд журмын дагуу	1247			

		сангуудын хөрөнгийг тодорхой, үр дүнтэй төсөл арга хэмжээнд зарцуулах чиглэлийг баримтлан, журмын дагуу зарцуулж ажиллана.			зээлийн төлөлт, хяналт, сургалтын хүрээнд нийт 2,936.5 мян.төг- ийн зарцуулал т гарсан ба зээл олголт хийгдээгү й сангийн жилийн эцсийн үлдэгдэл үлдэгдэл 75,127.8 мян.төг байна. Эрсдэлээ с хамгаалах сангаас мал хамгаалал , өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх , бусад сантай холбоотой зардлын хүрээнд нийт	зарцуулагд ан журам зөрчсөн үр ашиггүй зарцуулалт хийгдээгүй байна.					
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

					34,756.6 мян.төг- ийн зарцуулал т гарсан жилийнэц сийн үлдэгдэл үлдэгдэл 22,678.8 мян.төг байна..					
3.1.2.Татварын бүх төрлийн үйлчилгээг цахимжуулж, татварын үйлчилгээг иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагад жигд хүртээмжтэй хүргэнэ.	12 0	3.1.2.1.Иргэн, аж ахуйн нэгжийн татварын боловсрол, татвар төлөх сэтгэлгээ хандлагыг сайжруулах замаар татварын бааз суурийг нэмэгдүүлнэ.	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	922	Шинээр байгуулаг даж байгаа болон орон нутагт худалдаа, үйлчилгээ эрхэлж буй аж ахуйн нэгжүүдэд урамшуул лын “И- баримт” системийг нэвтрүүлэ хэд дэмжлэг үзүүлэн системийн ашиглалт ын талаар сургалт,	Иргэн, аж ахуйн нэгжийн татварын боловсрол, татвар төлөх сэтгэлгээ хандлага сайжран татварын бааз суурь нэмэгдэнэ	922			

					сурталчил гааг хийж ажиллаж байна.						
	12 1	3.1.2.2.Сумын орон нутгийн төсөвт төвлөрөх татварын орлогын төлөвлөгөөг бүрэн биелүүлэх арга хэмжээ авч ажиллана.	2025- 2028 орон нутгий н төсөв	922	2024 оны жилийн байдлаар татварын орлогын төлөвлөгө ө 792,359.4 мян.төг гүйцэтгэл 766,916.4 мян.төг биелэлтий н хувь 96.7, Татварын бус орлогын төлөвлөгө ө 90,435.8 мян.төг гүйцэтгэл 101,950.6 мян.төг биелэлтий н хувь 100, Сумын ЗДТГ-ын өөрийн орлогын	Сумын орон нутгийн төсөвт төвлөрөх татварын болон татварын бус орлогын төлөвлөгөө бүрэн биелэсэн байна.	922				

					төлөвлөгө ө 9,540.0 мян.төг гүйцэтгэл 11,019.0 мян.төг биелэлт 100 хувь байна. Малын тоо толгойн албан татварын орлогын төлөвлөгө ө 340,321.6 мян.төг гүйцэтгэл 132,546.0 7 мян.төг биелэлт 38.9 хувь					
3.1.3.Улсын болон орон нутгийн төсөв, төсөл хөтөлбөрөөр хэрэгжүүлсэн хөрөнгө оруулалт, бүтээн байгуулалтын ажлын бүртгэлээр тавих хяналт, өмч эзэмшигчдийн хариуцлагыг дээшлүүлнэ.	12 2	3.1.3.1.Улс, орон нутгийн төсвийн хөрөнгө оруулалтаар бий болсон хөрөнгийг бүртгэх, эзэнжүүлэх, үр ашгийг тооцон, бүртгэлээр хяналт тавина.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, Хамгаалалтыг сайжруулсан байгууллага бүрд “өмч хамгаалах	Шинээр нэмэгдсэн хөрөнгө оруулалтыг данс хэмжээгээр бүртгэлд 100% авах, баланст байгаа хөрөнгийн бүртгэл, тайлан мэдээг	-			

					байнгын зөвлөл”, дотоод хяналтын баг төлөвлөгөөний дагуу өмч хөрөнгөд хяналт тавин бүрэн бүтэн байдлыг ханган, холбогдох албан хаагчидтай хамтран ажиллаж байна.	100% ил тод болгосон байна.					
	123	3.1.3.2.Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, тэдгээрийн бүртгэл мэдээлэл, үнэлгээ, тайланг ил тод, нээлттэй болгон, өмч эзэмшигчдийн хариуцлагыг дээшлүүлнэ.	2025-2028 орон нутгийн төсөв	-	Өмч хамгаалах байнгын зөвлөл нь 2024 оны эхний улиралд хуралдан өмч хөрөнгийн бүртгэл тооллого, ашиглалт хамгаалалтыг сайжруулах талаар	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн ашиглалт, хамгаалалтыг сайжруулж, тэдгээрийн бүртгэл мэдээлэл, үнэлгээ, тайланг ил тод, нээлттэй болгон,	-				

					тухайн жилийн ажлын төлөвлөгө өг боловсруу лж, 2024 оны хагас жилийн хөрөнгө тооллогыг хийн шинээр худалдан авсан болон актлах шаардала гтай хөрөнгийн жагсаалт ыг гарган зөвлөмжи йг хүргүүлж ажилласа н. 2024 оны хагас жилийн байдлаар ЗДТГ-д 4,071,080. 5 анхны өртөг бүхий 584 нэр төрлийн хөрөнгө	өмч эзэмшигчд ийн хариуцлага дээшилсэн байна					
--	--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

					тоологдсон байна. Үүнээс 125,905.01 анхны өртөг бүхий 82 нэр төрлийн хөрөнгийг актлах зөвлөмж хүргүүлсэн.					
3.1.4.Төрийн худалдан авах ажиллагаанд технологийн дэвшлийг нэвтрүүлэх замаар хүний оролцоог бууруулж, мэдээллийн ил тод байдлыг нэмэгдүүлнэ.	124	3.1.4.1.Төрийн худалдан авах ажиллагаанд технологийн шинэчлэлийг нэвтрүүлж, хэрэгжүүлэн ажиллана.	2025-2028 ОНХС		Суманд зарлагдсан 21 тендэрээс 8 тендер 100 хувь цахимаар зарлагдан “tender.gov.mn” цахим сайтад тендер оролцогчийн мэдээлэл болон үр дүнг тавьсан. 13 төсөл арга хэмжээ Засгийн газрын	Тендер шалгаруулалтыг 100 цахимаар явуулсан байна. 2021 оны 05 сарын 5-ны өдрийн 124 дугаар тогтоолоор 20.0 сая төгрөг болсонтой холбоотой шууд худалдан авах ажил цахимд тавигдахгүй	-			

					2021 оны 05 сарын 05-ны өдрийн 124 дугаар тогтоолоо р цахимд тавих тендерийн доод үнийг 20,0 сая болгосонт ой холбоотой гоор шууд худалдан авах аргаар уламжлал аар зарлагдса н						
	12 5	3.1.4.2.Бүх шатны худалдан авах ажиллагаанд болон түүний гүйцэтгэлийн явцад хяналт, шалгалтыг тогтмол явуулж, иргэд, олон нийтийг	2025- 2028 ОНХС		Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжил -тээр хийгдсэн 11 ажилд сумын Засаг даргын захирамж аар	Нийт худалдан авах ажилд 100% хяналт тавигдана.	-				

		мэдээллээр хангана.			иргэний төлөөлөл орцуулсан 5 хүний бүрэлдхүү нтэй хяналтын ажлын хэсэг ажилласа н.						
3.2.ХҮНС, ХӨДӨӨ АЖ АХУЙ											
Мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийг тооноос чанарт шилжүүлж, бэлчээрийн даац хэтрэлтийг бууруулан мал аж ахуйн гаралтай түүхий эд, бүтээгдэхүүний аюулгүй байдлыг хангаж, газар тариалангийн бүтээгдэхүүний дотоодын үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.											
3.2.1.Мал сүргийг эдийн засгийн эргэлтэд оруулна.	12 6	3.2.1.1.Нарийнтээ л сумын Тээлийн улаан ямааг омог болгон баталгаажуулж, ангилалт хийх цөм сүрэг бүрдүүлэх, өсвөр хээлтүүлэгч бэлтгэнэ.	2025- 2028 ОНХС		2024 онд цөм сүргийн 2000 ямааг ангилж ялган тэмдэглэх ээс хаварын ангилалта ар 1000 ямааг ангилж бүртгэл хөтөлж livestock.m ofa.gov.mn бүртгэлий н сестэмд бүртгэсэн. намарын ангилалта ар мөн	Омог болж батлагдсан байна.	20,000, 0				

					1000 ямаанд ангилалт хийж ээмэглэж бүртгэлжү үлсэн байна. Өндөрхөм өг багийн цөм сүргийн 14 малчин өрхөөр орж ямааг газар дээр биеийн ерөнхий хэмжилт, амьдийн жинг үзэв. Мөн 6 ямааг сойлтийн өмнөх жин, сойсний дараах жин, гулуузны жин, тал гулуузны жин, мах, яс, булчихрай , өөхний жинг тус тусд нь					
--	--	--	--	--	---	--	--	--	--	--

					үзэж нядалж нядалгийн гарц тодорхойл ов..						
	12 7	3.2.1.2.Үхэр сүргийн эзлэх хувийг нэмэгдүүлж, малыг эдийн засгийн эргэлтэд оруулан тоо толгойгоос чанарт шилжүүлнэ.	2025- 2028	-	-	Нийт мал сүргийн 5.9 хувьд хүрсэн байна.	-				
	12 8	3.2.1.3.Мал үржүүлэг, технологийн ажил, үйлчилгээний нэгжийг суманд байгуулж, цөм сүргийн болон хээлтүүлэгч малыг ялган тэмдэглэж, бүртгэлжүүлэн, мал сүргийг даатгалд хамруулах ажлыг зохион байгуулна.	2025- 2028 ОНХС	5,000,0	-	Цөм сүргий болон хээлтүүлэг ч малын ээмэг дугаар нь хаягдсан малын тоогоор ээмэг худалдаж авах	1,5				

	12 9	3.2.1.4.Малын тоо толгойн албан татвараас малын чанарыг сайжруулж, мал зүйчийг багаж тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2025-2028 ОНХС	10,000,0	-	Цөм сүргээс хээлтүүлэгч бэлтгэх, мал зүйчийг багж төхөөрөмжөөр хангах	2,5				
	13 0	3.2.1.5.Залуу малчдыг дэмжих хөтөлбөр боловсруулж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.	2025-2028 улсын төсөв ОНХС	20,0 сая.төг	-	Залуу малчдын дэмжинэ малжуулах арга хэмжээг авах	5,000,0				
3.2.2.Бэлчээр ашиглалт, малын тэжээл үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлнэ.	13 1	3.2.2.1. Атаршсан талбайг баг бүрт хашаалж малын тэжээл тариалалтыг сайжруулан, малчдын түвшинд өвс, тэжээлийн нөөцийг нэмэгдүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	90,0 сая.таг	өвс тэжээлийн нөөц бүрдүүлэх , тариалалтыг нэмэгдүүлэх	Жил бүр атарсан талбайг рхашаажуулж малчдын түвшинд хадлан бэлтгэх ажлыг эрчимжүүлэх нөөц бүрдүүлэх	40,0 сая.төг				
	13 2	3.2.2.2.Бэлчээрт худаг гаргах усан хангамжийг сайжруулах бэлчээрийг сэлгэж өнжөөх, хортон мэрэгчдээс	2025-2028 ОНТ	40,0 сая.төг	бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлэх	бэлчээрийг сэлгэж өнжөөх, хортон мэрэгчдээс хамгаалах зэргээр ашиглалтыг	20,0 с сая.төг				

		хамгаалах зэргээр ашиглалтыг сайжруулна.				сайжруулна					
	13 3	3.2.2.3.Сумын аюулгүйн нөөцийг малын тоо толгойн албан татвараар бүрдүүлнэ.	2025- 2028 ОНТ	100,0 сая.төг	иргэдийг малын тэжээлыг сайтар бэлтгүүлэх өвөлжилт ийн бэлтгэлийг хангуулах	Газар нөхөн сэргээх хуваарьтай ашиглах, хадлан тэжээл бэлтгэх ажлын төлөвлөгөөг боловсруулж хэрэгжүүлэх	25,0 сая.төг				
3.2.3.Хөдөө аж ахуйн гаралтай түүхий эдэд тулгуурласан бүтээгдэхүүн, үйлдвэрлэлийг хөгжүүлэн малчдын хоршоог чадавхжуулна.	13 4	3.2.3.1.“Шинэ хоршоо- хөдөлгөөн”-ийг сумын хэмжээнд үргэлжлүүлэн өрнүүлж, малчдын хоршоодод хөнгөлөлттэй зээл олгох, малын гаралтай түүхий эд бэлтгэн нийлүүлэх тогтолцоог сайжруулна.	2025- 2028 ОНТ	397,5 сая.төг	Хоршоодод хөнгөлөлттэй зээл олгон малын гаралтай түүхий эд нийлүүлэн ажилласан байна.	Малчдын хоршоодод хөнгөлөлттэй зээл олгон малын гаралтай түүхий эд бэлтгэн нийлүүлэх тогтолцоог сайжруулан ажилласан байна.	132,5 сая.төг				

	13 5	3.2.3.2.Мал аж ахуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа хоршоодыг чадавхжуулж мэргэшүүлэх урт богино хугацааны сургалтад хамруулана.	2025-2028 ОНТ	397,5 сая.төг	Урт хугацааны сургалтад хамруула н ажилласа н байна.	Мал ажуйн чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж байгаа хоршоод ыг мэргэшүүл эх зорилгоор урт хугацааны сургалтад хамруулж ажилласан байна.	132,5 сая.төг				
3.2.4.Мал эмнэлгийн ононшилгоо, шинжилгээний багаж төхөөрөмжийг нэмэгдүүлж, мал, амьтны гоц халдварт, халдварт, өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх, халдваргүй өвчний өвчлөлийг бууруулна.	13 6	3.2.4.1.Орон нутгийн төсвийн зардлаар хийгддэг дотрын халдарт хордлого, цусан халдварт, дуут хавдар, энтеробактериоз өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтын ажлыг сумын хэмжээнд зохион байгуулна.	2025-2028 ОНТ	14,8 сая.төг	Мал, амьтны халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх 4 нэр төрлийн вакцинжуу лалтанд мал амьтныг техинолог ит хугацаанд нь хамруулах .	Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх дархлаажуулалтанд технологит хугацаанда а хамрагдса н байна.	14,8 сая.төг				

	13 7	3.2.4.2.Сумын хэмжээнд үхэр сүргийг бруцеллёзын халдваргүй болохыг баталгаажуулж, мал эмнэлгийн үйлчилгээний нэгжүүд сумын түвшинд лабораторийн анхан шатны шинжилгээ хийж, хүнсний аюулгүй байдлыг хангана	2025-2028 ОНТ	5,0 сая.төг	Дэлхийн банкны санхүүжилттэй хэрэгжиж байгаа МАА-ЭЗЭН төслийн хүрээнд малчин өрхөд “Эрүүл сүрэгтэн” гэрчилгээ олгох туршилтын хөтөлбөрийн дагуу 29 өрхийн 78 дээжинд бруцеллёз өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх сүүний шинжилгээг МЭХЦХЦэгийн лабораторит шинжлэхэд эерэг дээж	Бруцеллёз өвчнөөс эрүүлжүүлэх шинжилгээнд хамрагдах малыг төлөвлөгөөний дагуу хамруулсан байна.	5,0 сая.төг				
--	---------	---	---------------	-------------	---	---	-------------	--	--	--	--

					гараагүй болно.						
	13 8	3.2.4.3.Мал эмнэлгийн материаллаг баазыг сайжруулах зорилгоор хоршоо хөгжүүлэх сан, ОНХСан-д төвлөрөх Малын тоо толгойн албан татварын орлогын хөрөнгөөр чиг үүргийн хүрээнд хөрөнгө оруулалт төсөл хөтөлбөрт хамруулж, халдваргүйтгэл хийх дук машин, өндөр хүчин чадалтай мотопомп, цахилгаан автомакс, угаалгын ванн, лабораторийн багаж оношлуур, вакцин хадгалах, тээвэрлэх, тусламж үйлчилгээ үзүүлэх	2025- 2028 ОНТ	171,0 сая.төг	МЭҮНэгжү үд богийн зөөврийн хашаа 2, бодын зөөврийн хашаа 1, цахилгаан автомакс 3 тоног төхөөрөм жтэй	МЭҮНэгжү үд баг бүрт суурин ванн болон мал эмнэлгийн дук машин, анхан шатны тоног төхөөрөмж тэй болсон байна.	100,0 сая.төг				

		техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.									
3.2.5.Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэх	13 9	3.2.5.1.Атаршсан 50 га хүртэлх талбайг хашаажуулан малын тэжээл тариалалтыг эрс нэмэгдүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	100,0 сая.төг	Тариалан эрхлэгчдэд 2-иос доошгүй сургалтыг зохион байгуулсан.	Нэгж талбайгаас авах ургацын хэмжээ нэмэгдсэн байна.	50,0 сая.төг				
	14 0	3.2.5.2.Ашиглагдаж байгаа трактор тоног төхөөрөмжид засвар үйлчилгээ хийх, дутагдаж байгаа газар тариалангийн тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2025-2028 ОНТ	10,0 сая.төг	0	Ашиглалтыг сайжруулах шаардлага тай тоног төхөрөмжийн судалгааг гарах	5,0 сая.төг				
	14 1	3.2.5.3.Өвлийн хүнс ногооны аж ахуйг дэмжин иргэдийг нутгийн хүнсний ногоогоор тасралтгүй хангах боломжийг нэмэгдүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	20,0 сая.төг	Шинээр нэмэгдэх хүлэмжийн тоогоор	Шинэ тоног төхөөрөмжөөр хангасан байна.	5,0 сая.төг				
	14 2	3.2.5.4.Арцын голын хашаа, суваг шуудууг	2025-2028 ОНТ	50,0 сая.төг	-	тариаланчтай хамтран	2,5 сая.төг				

		засварлан төмс, хүнсний ногооны тариалалтыг нэмэгдүүлнэ.				шудуу, хашааг засварлас ан байна.					
	14 3	3.2.5.5.Зоорь засварлах, шинэ зоорийн халаалтыг сайжруулж нарийн ногоо хадгалах боломжийг бүрдүүлэн ажиллана.	2025- 2028 ОНТ	60,0 сая.төг	Сумын хэмжээнд 7 зоорь үүнээс 3 ашиглагда ж байна.	Шинэ зоорийн халаалтийг шийдэрлүү лэх	-				

3.3.ҮЙЛДВЭР, ХУДАЛДАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭ

Худалдаа үйлчилгээний чанар хүртээмжийг сайжруулж эрүүл баталгаатай бүтээгдэхүүнээр хангах

3.3.1.Сумын аж үйлдвэр, үйлчилгээний салбарыг өргөжүүлж үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүний тоо хэмжээг нэмэгдүүлнэ.	14 4	3.3.1.1.Нарийнтээ лд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүнүүди йг борлуулах цэгийг байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, бүтээгдэхүүний эрүүл ахуйн аюулгүй байдлыг хангаж ажиллуулна.	2025- 2028 ОНТ	397,5 сая.төг	Сум орон нутагтаа үзэсгэлэн худалдаа зохион байгуулж, эрүүл ахуй аюулгүй байдлыг хангаж ажилласа н байна.	Нарийнтээ лд үйлдвэрлэ сэн бүтээгдэхү үн борлуулах цэг байгуулаха д сум орон нутгаас дэмжлэг үзүүлж ажилласан байна.	132,5 сая.төг				
	14 5	<u>3.3.1.2.</u> Үйлдвэр үйлчилгээ, худалдааны салбарт хүнсний	2025- 2028 ОНТ	10,8 сая.төг	Хүнсний дэлгүүр гал тогоотой	Суманд үйл ажиллагаа явуулж	3,6 сая.төг				

		аюулгүй байдлын эрсдлийн үнэлгээг жил бүр хийж, эрсдэлд суурилсан хяналт шалгалтыг зохион байгуулна.			газруудад тогтмол хяналт шалгалт хийж ажилласан байна..	байгаа хүнсний дэлгүүрүүдэд хяналт шалгалт хийж хүнсний барааны хугацаанд хяналт тавьж ажилласан байна.					
	14 6	3.3.1.3.“Хүнсний хангамж, аюулгүй байдал” үндэсний хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлэн өрнүүлж, гол нэр төрлийн хүнсний бүтээгдэхүүний дотоодын үйлдвэрлэл, хангамжийг нэмэгдүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	10,8 сая.төг	Хүнсний хангамж аюулгүй байдал үндэсний хөдөлгөөнийг үргэлжлүүлэн өрнүүлж, Хүнсний бүтээгдэхүүний дотоодын хангамжийг нэмэгдүүлж ажилласан байна.	“Хүнсний хангамж, аюулгүй байдлыг сайжруулах” 5 жилийн төлөвлөгөөг боловсруулан, сумын иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурлаар батлууж, хэрэгжилтийг ханган ажилласан байна.	3,6 сая.төг				
	14 7	3.3.1.4.Хүн амын эрүүл мэндийг хамгаалах зорилгоор	2025-2028 ОНТ	10,8 сая.төг	Хуванцар савны хор хөнөөлийн талаар мэдээлэл	Сумын хэмжээнд нөлөөллийн арга хэмжээг	3,6 сая.төг				

Байгаль, түүх, соёлын өвд түшиглэсэн улирлын аялал жуулчлалыг хөгжүүлэхийг судлан, сурталчилан таниулах ажлыг эхлүүлж, байгаль орчны тогтвортой байдлыг хадгалан хүн амын эрүүл, аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.

3.4.1.Усны нөөцийг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх замаар эко системийн тэнцвэрт байдлыг хадгална.	148	3.4.1.1.Баг тус бүр булаг шанд, рашааны эхийг хашиж хамгаалан, орон нутгийн өмчид бүртгэнэ.	2025-2028 ОНТ	20,0 сая.төг	Хашиж, хамгаалсан булаг шандны тоо Уст цэгийн нэгдсэн тоо бүртгэл, бэлчээрийн усан хангамжийг нэмэгдүүлэх	2-оос доошгүй булгийн эхийг хашиж засварласан байна.	5,0 сая.төг			
	149	3.4.1.2.Төв суурин газрын ундны усны нөөцийн судалгааг хийлгэж, усны чанар, аюулгүй байдлыг хангана.	2025-2028 ОНТ	10,0 сая.төг	Сумын төвийн ундны усны эх үүсвэрийн эрүүл ахуйн хамгаалалтын бүс тогтоож хашаажуулах	Ундны усны эрүүл ахуй, орчин сайжирсан байна	2,5 сая.төг			
	150	3.4.1.3.Суманд байгаа нэн болон ховор амьтан, бусад амьтан ургамлын нөөцийн судалгааг хийх,	2025-2028 ОНТ	1,8 сая.төг	Агнуурын бүс нутаг болох Өшгөгийн нуруунд Биотехник ийн арга хэмжээ	Нэн болон ховор амьтан, бусад амьтадын хамгаалал сайжирсан байна	3,0 сая.төг			

		биотехникийн арга хэмжээг авч ажиллана.			авах ажлыг зохион байгуулсан байна.						
	15 1	3.4.1.4.Байгаль орчны хууль тогтоомж, ногоон хөгжил, тогтвортой хөгжлийн боловсролыг олон нийтэд сурталчлан таниулж, байгаль хамгаалалд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлнэ	2025-2028 ОНТ	5,0 сая.төг	байгаль хамгаалах ажилд иргэдийн оролцоог нэмэгдүүлэх.	Байгаль орчныг хамгаалах талаар иргэдийн мэдлэг хандлага сайжирсан байна	1,5 сая.төг				
3.4.2.Байгаль орчныг хамгаалах, орчны бохирдлыг бууруулах, ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлэх, байгалийн нөөцийг зохистой ашиглах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	15 2	3.4.2.1.“Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд ард иргэд болон аж ахуй нэгж албан байгууллагын оролцоог эрчимжүүлж, төв суурин газрын ногоон байгууламжийг нэмэгдүүлж усалгааны	2025-2028 ОНТ	137,0 сая.төг	Мод бут тарих, хог хаягдлыг бууруулах чиглэлээр иргэд олон нийтэд хандсан сургалт 2-оос доошгүй удаа зохион байгуулагдаж, үр дүнд	Усалгааны системг бүрэн шийдвэрлүүлэх	87,0 сая.төг				

		системийг шийдвэрлэнэ.			хүрсэн байна						
	15 3	3.4.2.2.Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах үйл ажиллагааг дэмжих, дахивар бүтээгдэхүүн бэлтгэн нийлүүлэх боломжийг бүрдүүлэнэ.	2025-2028 ОНТ	15,0 сая.төг	Дахивар бүтгээгдэх үүн авах цэг байгуулах	Хоёрдогч түүхий эд авч байгаа иргэнийг Хог перэслэгч төхөөрөмж өөөр хангаж ажиллаж байна..	5,0 сая.төг				
	15 4	3.4.2.3.Нарийнтээ л сумын хогийн цэгийг сайжруулж, өргөжүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2025-2028 ОНТ	20,0 сая.төг	Хяналт тогтмол тавих	Ангилан ялгалт хийлгэх, хоёрдогч түхий эд авах цэг байгуулах, хогын цэгийн хашааг засварлуулах, хогны хэмжээг багасгуулах	5,0 сая.төг				
	15 5	3.4.2.4.Хог хаягдлын менежментийг сайжруулах, иргэн аж ахуй нэгж, байгууллагын	2025-2028 ОНТ	10,0 сая.төг	Улирал бүр хийж хэвшүүлэх	Нийтийн их цэвэрлэгээг ААН, байгууллага, иргэдийг хамруулан жилд 1-2 удаа	2,5 сая.төг				

		үүрэг хариуцлагыг нэмэгдүүлэх, Таацын гол болон бусад гол усны хогийг цэвэрлэх арга хэмжээг жил бүр хэрэгжүүлнэ.				зохион байгуулна.					
	15 6	3.4.2.5.Хөдөө багуудад үүссэн хогийн цэгүүдийг цэгцлэх, цэвэрлэх арга хэмжээг жил бүр явуулна.	2025-2028 ОНТ	10,0 сая.төг	Улирал бүр цэвэрлэгэ э хийлгэх	Хогийн цэгийн тоог бууруулах	2,5				
3.4.3.Таацын халуун рашаанд түшиглэсэн тогтвортой аялал жуулчлалыг хөгжүүлнэ.	15 7	3.4.3.1.Таацын халуун рашааныг түшиглэсэн аялал жуулчлалыг хөгжүүлж, орчныг тохижуулна.	2025-2028 ОНТ	10,0 сая.төг	-	Байгальд ээлтэй аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх, хэрэгжүүлэх	5,0 сая.төг				
	15 8	3.4.3.2.Түүх соёл, байгалийн үзэсгэлэнт газруудын танилцуулгыг бэлтгэн жуулчдыг татна.	2025-2028 ОНТ	5,0 сая.төг	Орон нутгийн аялал жуулчлалыг хөгжүүлэх	Танилцуулгыг бэлтгэн маршрут гарган мэдээллээр ханаж ажиллана.	2,5 сая.төг				
3.4.4.Байгалийн баялгийг зүй зохистой ашиглаж, эдийн засгийн үр өгөөжийг нэмэгдүүлнэ.	15 9	3.4.4.1.Эрдэс баялгийн салбарт төр, хувийн хэвшлийн түншлэлийг хөгжүүлж,	2025-2028 ОНТ	5,0 сая.төг	Хяналт шалгалтыг тогтмол хийж хэрэгжүүлэх	Байгалийн дагалт баялаг ашиглахад хяналт тавьж, эрхийн	1,0 сая.төг				

		нийгмийн хариуцлагын гэрээний хэрэгжилтэд мэдээллийн ил тод байдлыг хангана.				бичиг олгож, байгалийн нөөц ашигласны төлбөрийн орлогыг бүрэн төвлөрүүлж, дүн мэдээг хуульд заасан хугацаанд холбогдох газруудад тайлагнасан байна					
	160	3.4.4.2.Ашигт малтмалын ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшиж байгаа аж ахуйн нэгжүүдийн төлөвлөгөөт нөхөн сэргээлтийг техникийн болон биологийн нөхөн сэргээлтээр хийнэ.	2025-2028 ОНТ	6,0 сая.төг	Хяналт шалгалт тогтмол хэрэгжүүлж ажилласан.	Хайгуулын ажилд хяналт тавьж ажилласан байна.	1,5 сая.төг				
	161	3.4.4.3.Уул уурхайн ашиглалтын улмаас эвдэрч,	2025-2028 ОНТ	50,0 сая.төг	Хяналт шалгалт тогтмол хийж ирсэн	Нөхөн сэргээлт хийлгэж хяналт тавьж	25,0 сая.төг				

		орхигдсон, эзэн холбогдогч нь тогтоогдоогүй газруудын нөхөн сэргээлтийг хувийн хэвшлийн байгууллагуудын нийгмийн хариуцлага, төрийн дэмжлэгтэйгээр хийж гүйцэтгэнэ.				ажилласан байна.					
3.5.БАРИЛГА, ХОТ БАЙГУУЛАЛТ											
Сумын хэмжээнд сумын төв болон газар зохион байгуулалтын төлөвлөлтийн дагуу дэд бүтцийг нэмэгдүүлж, иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлнэ.											
3.5.1.Сумын инженерийн шугам сүлжээний бие даасан дэд бүтцийг бий болгож, иргэдийг орон нутагт ажиллаж, амьдрах ая тухтай орчныг бүрдүүлнэ.	16 2	3.5.1.1.Сумын инженерийн шугам сүлжээний дэд бүтцийн ажлыг дуусгаж, ашиглалтад оруулна.	2025-2028 Улсын төсөв	50,0 сая.төг	6 тэр бум	Инженерийн шугам сүлжээний ажил 50 хувьд хүрч хийгдсэн байна.	-				
	16 3	3.5.1.2.Эрчим хүчний хэмнэлттэй, байгальд ээлтэй, амины болон нийтийн орон сууц барих иргэд, аж ахуйн нэгжийг дэмжиж ажиллана.	2025-2028	-	-	Иргэд амины болон нийтийн орон сууцтай болсон байна.	-				

	16 4	3.5.1.3.Сумын дулааны шугамын сүлжээг үе шаттайгаар өргөтгөнө.	2025-2028	-	-	Шугам сүлжээг өргөтгөсөн байна	-				
	16 5	3.5.1.4.Гэр хорооллын айл өрхүүдийг цэвэр, бохирын шугам сүлжээнд холбох ажлыг үргэлжлүүлэн гүйцэтгэнэ.	2025-2028	-	-	Сумын гэр хорооллын өрхүүдийг дулааны системд холбосон байна	-				
3.5.2.Ерөнхий төлөвлөлтийн дагуу дэд бүтцийг хөгжүүлж, орон нутагт ажиллаж, амьдрах тав тухтай орчныг бий болгоно.	16 6	3.5.2.1. Сумын төв доторх хатуу хучилттай авто зам, явган болон унадаг дугуйн зам, гэрэлтүүлгийг өргөтгөн, шинэчлэх ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлж, засвар арчлалт, тэмдэг, тэмдэглэгээг стандартын дагуу хийнэ.	2025-2028 ОНТ	-	-	Тэмдэг тэмдэглэгээг стандартын дагуу хийсэн байна.	-				
	16 7	3.5.2.2. Сумын төвийн эрчим хүчний уналттай газруудад дэд	2025-2028 ОНТ	-	-	Шугам сүлжээг өргөтгөсөн байна.	-				

		станц, шугам сүлжээг өргөтгөнө.									
16 8		3.5.2.3. Сумын төвд үерээс хамгаалах далан сувгийн байгууламжийн угсралтын ажлыг гүйцэтгүүлнэ	2025- 2028 Улсын төсөв	-	-	Үерээс хамгаалах далан сувгийн байгуулам жийн угсралтын ажлыг хийж гүйцэтгэсэ н байна.	-				
16 9		3.5.2.4. Сумын тохижилт үйлчилгээний бүлгийг дэмжиж ажиллана.	2025- 2028 ОНТ	-	-	Сумын тохижилт үйлчилгээн ий бүлгийг дэмжиж ажилласан байна.	-				
17 0		3.5.2.5. Сумын төвийн гудамж талбайн гэрэл, гэрэлтүүлгийн урсгал засварыг жил бүр хийж бүрэн бүтэн байдлыг хангаж ажиллах.	2025- 2028 ОНХС	20,0 сая.төг	Орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр гэрэлтүүлг ийн засварын ажлыг хийхээр тендер зарласан.	Гудамж талбайн гэрэл, гэрэлтүүлг ийн урсгал засварын ажлыг орон нутгийн хөгжлийн сангийн хөрөнгөөр хийсэн байна.	10,0 сая.төг				

3.6.ГАЗРЫН ХАРИЛЦАА

Хүн амын амьдрах орчин сайжирч, эдийн засагт хэмнэлттэй, үр өгөөжтэй, зөв төлөвлөлттэй сумыг бий болгоно.

3.6.1.Сумын хэмжээнд газар зохион байгуулалт, хөгжлийн ерөнхий төлөвлөгөөний дагуу, газар олголтыг нэмэгдүүлнэ.	17 1	3.6.1.1.Сумын нутаг дэвсгэрийн хөгжлийн төлөвлөгөөг боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	-	-	Төлөвлөгөөг боловсруулж, хэрэгжүүлсэн байна.	-				
	17 2	3.6.1.2.Төв суурин болон улсын чанартай зам дагуух газруудад хэсэгчилсэн төлөвлөлт хийлгэж, иргэдэд газар өмчлүүлэх ажлыг зохион байгуулна.	2025-2028 ОНТ	-	-	Хэсэгчилсэн төлөвлөлтийг хийж иргэдэд газар өмчлүүлэх ажлыг зохион байуулсан байна.	-				
	17 3	3.6.1.3.Сумын төвд нийтийн орон сууцны зориулалттай газруудыг орон нутгийн хэрэгцээнд авч, иргэдийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр орон сууцаар хангах төслүүдтэй хамтарч ажиллана.	2025-2028 ОНТ	-	-	Иргэдийг хөнгөлөлттэй нөхцөлөөр орон сууцар хангах иеслүүдийг хэрэгжүүлсэн байна.	-				
3.7.1.Эдийн засаг, нийгмийн ач холбогдолтой орон	17 4	3.7.1.1.Хөдөөгийн Шарга, Цагаан-Овоо, Баянтээг,	2025-2028 ОНТ	-	-	Хөдөөгийн багуудад үүрэн					

нутгийн дэд бүтцийг бий болгож, иргэдийн амьдрах орчныг сайжруулна.		багуудад шинээр сүлжээ тавих. Өндөр хөмөг багын үүрэн холбооны сүлжээг өргөтгөнө.				холбооны сүлжээ тавигдаж өргөтгөл хийгдсэн байна.					
	17 5	3.7.1.2.Сумын нутаг дэвсгэрт "Палеонтологи, археологи"-ийн судалгааг хийлгэнэ.	2025-2028 ОНХС	-	-	Сумын нутаг дэвсгэрт "Палентологи, археологи"-ийн судалгааг хийгдсэн байна	-				
	17 6	3.7.1.3.Инженерийн шугам сүлжээний хамгаалалтын зурвасыг тогтоон ИТХ-аар батлуулна.	2025-2028 ОНТ	-	-	Инженерийн шугам сүлжээний хамгаалалтын зурвасыг тогтоон ИТХ-аар батлуулсан байна.	-				
	17 7	3.7.1.4.Хаягийн зургийг хаягийн мэдээллийн сангийн нэгдсэн системд үндэслэн боловсруулан, Хаягжилтын тухай хууль, Монгол улсын стандарт (Гудамж талбай,	2025-2028 ОНТ	-	-	Стандартад нийцсэн хаягжуулалт хийгдсэн байна.	-				

		үл хөдлөх эд хөрөнгийн хаягийн тэмдэглэгээнд тавих ерөнхий шаардлага) MNS 5283:2022, Засгийн газрын 2019 оны 325 дугаар тогтоолын хавсралт Гудамж, зам, талбай, үл хөдлөх хөрөнгийг хаягжуулах журмыг баримтлан хаягжуулна.								
--	--	---	--	--	--	--	--	--	--	--

**ӨВӨРХАНГАЙ АЙМГИЙН НАРИЙНТЭЭЛ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2020-2024 ОНЫ ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ХӨТӨЛБӨРИЙГ
ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ БИЕЛЭЛТ /2024 ОНЫ 11 САРЫН БАЙДЛААР/**

2025.11.17

ХБТББ-т тусгагдсан зорилт, үйл ажиллагаа	№		Үндс эн хэрэ	Зарц уулс ан	Суур ь түвш ин	Зорилтот түвшин, үр дүн /хөрөнгийн хэмжээ, эх үүсвэр/		Хэрэгжил тийн хувь
--	---	--	--------------------	--------------------	-------------------------	---	--	-----------------------

		Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ				Зорилтот түвшин, үр дүнгийн үзүүлэлт	Төсөв (сая.төг)	Төсвийн гүйцэтгэл (	Хүрсэн түвшин, үр дүн	зДТГ	ИТХ
1	2	3	4-5	6-7	8	9	10	11	12	13	14
ДӨРӨВ.ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ДЭЭДЭЛСЭН ЗАСАГЛАЛЫН БОДЛОГО											
4.1.ХҮНИЙ ЭРХИЙГ ХАНГАХ, ГЭМТ ХЭРЭГТЭЙ ТЭМЦЭХ, УРЬДЧИЛАН СЭРГИЙЛЭХ БОДЛОГО ЗОХИЦУУЛАЛТ											
Хууль нэг мөр хэрэгждэг, хүний эрхийг дээдэлсэн, шударга ёсны засаглалыг бэхжүүлэх замаар тодорхой төрлийн гэмт хэрэг, зөрчлийн тоог бууруулж, гомдол мэдээллийн шийдвэрлэлтийг ил тод болгоно.											
4.1.1.Төрийн бүх шатны байгууллага шийдвэр гаргахад хүний эрхэд суурилсан хандлага, шударга байдлыг бий болгоно.	178	4.1.1.1.Нутгийн захиргааны байгууллагын шийдвэр, үйл ажиллагаанд жендэр, хүний эрхийн мэдрэмжтэй хандах, хүний эрхийн зөрчил гаргахгүй байна.	2025-2028 ОНТ	200,0	-	Нутгийн захиргааны байгууллагын шийдвэр, үйл ажиллагаанд хүний эрх зөрчсөн шийдвэр гаргалгүй ажилласан байна.	50,0				
	179	4.1.1.2.Цахим технологи ашиглан Эрх зүйн сургалт, сурталчилгаа, мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлж, олон	2025-2028 ОНТ	1,2 сая.төг	2024 онд хийхээр төлөвлөсөн ажлыг 100 хувийн гүйцэтгэн ажилласан.	2025 онд эрх зүйн төлөвлөгөөг гарган биелэлтийг 100 хувь ханган ажилласан байна.	300,0 мян.төг				

		нийтийн эрх зүйн мэдлэгийг сайжруулна.									
	18 0	4.1.1.3.Нийтээр дагаж мөрдүүлэх захиргааны хэм хэмжээний шийдвэрийг гаргахаас өмнө цахим технологи ашиглан иргэд, иргэний нийгмийн байгууллагаар үнэлүүлж, олон нийтийн оролцоо, хяналтыг нэмэгдүүлнэ.	2025- 2028 ОНТ	400,0	2024 онд хэм хэмжээ тогтоосон эрх зүйн акт гараагүй байна.	Нийтээр дагаж мөрдүүлэх захиргаан ы хэм хэмжээний шийдвэрий г иргэд, иргэний нийгмийн байгууллаг аар үнэлүүлж, олон нийтийн оролцоог ханган ажилласан байна.	100,0				
	18 1	4.1.1.4.Авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх арга хэмжээг тасралтгүй хэрэгжүүлж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан	2025- 2028 ОНТ	2,0 сая.төг	Авлига, ашиг сонирхлын н зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэ х арга хэмжээг жилд 2- оос доошгүй удаа хэрэгжүүл	Соён гэгээрүүлэ х сургалт 2-оос, арга хэмжээ 1	500,0				

		сэргийлэх олон нийтийн хяналтыг нэмэгдүүлж, бүх нийтээр авлигатай тэмцэх, шударга бус зүйлийг үл тэвчих сэтгэлгээ, хандлагыг төлөвшүүлэх бодлогыг үе шаттай хэрэгжүүлнэ			ж, авлига, ашиг сонирхлын зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх олон нийтийн хяналтыг бий болгосон.						
4.1.2.Эрэгтэйчүүдийн дундаж наслалтыг нэмэгдүүлэн, жендэрийн мэдрэмжтэй нийгмийн орчинг бүрдүүлж, цаашид гарч болох жендэрт суурилсан хүчирхийллийг бууруулна.	18 2	4.1.2.1. Сумын хэмжээнд мотоциколь жолооддог иргэдийн аюулгүй байдлыг хангах, гарч болох эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор тээврийн хэрэгслийг улсын дугаартай болгож, жолоочийг бичиг баримтжуулна.	2025-2028 ОНТ	-	сумын хэмжээнд байгаа мотоцикль , тээврийн хэрэгслийг аливаа эрсдлээс урьдчилан сэргийлэн ажилласан.	Тээврийн хэрэгслийг улсын дугаартай болгох, мөн жолоочийг бичиг баримтжуулна.	-				
	18 3	4.1.2.2. Зам тээврийн осол, эрсдэлээс урьдчилан	2025-2028 ОНТ	2,0 сая.төг	Зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлж	зам тээврийн осол, эрдлээс урьдчилан	500,0				

		сэргийлэх мэдээллийг цахим орчинд тасралтгүй түгээж, иргэд олон нийтийн хандлагыг өөрчлөх арга хэмжээг зохион байгуулж, хэвшүүлнэ.			ажилласан ба гарын авлага болон бусад материалыг цахим орчинд тухай бүр нь байршуулсан ажилласан.	сэргийлэх талаар иргэд олон нийтийн хандлагыг өөрчлөх арга хэмжээг зохион байгуулсан байна.					
4.1.3.Гэмт хэрэг, зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэхэд олон нийтийн оролцоонд тулгуурласан бодлого хэрэгжүүлж, гэмт хэрэг үйлдэгдэх шалтгаан нөхцөлийг судлан тогтоох арга зүйг шинэчилж, тодорхой төрлийн гэмт хэрэг, зөрчлийн тоог үе шаттай бууруулна.	18 4	4.1.3.1.Суманд ихэвчлэн үйлдэгддэг гэмт хэрэг зөрчлийн шалтгаан нөхцөлийг судалж судалгаанд тулгуурласан урьдчилан сэргийлэх ажлыг үр дүнд хүрэхүйц байдлаар үе шаттай зохион байгуулна	2025-2028 ОНТ	2,0 сая.төг	Суманд үйлдэгдэх Гэмт хэрэг зөрчлийн тоо буурсан байна.	Гэмт хэргийн тоо буурсан байна.	500,0				
	18 5	4.1.3.2.Хариуцсан сумын төв болон Баянтээг 2 дугаар багийн төвийг “Ногоон бүс” болгох зорилгоор	2025-2028 ОНТ	102,4 сая.төг	Камерын тоог нэмэгдүүлэх	Ногоон бүс болсон байна	101,4 сая.төг				

		замын хяналтын пост, гэр хорооллын гудамж, нийтийн эзэмшлийн талбайг Монгол улсын камерын хяналтын стандарт MNS:6324-д нийцсэн теле хяналтын камертай болгох. Урсгал засварыг тогтмол хийж хэвийн ажиллагааг хангана									
	18 6	4.1.3.3.Нарийнтээ л сумын цагдаагийн хэсгийн замын хяналтын постод үүрэг гүйцэтгэх Олон нийтийн цагдаа нарын орон тоог бүрдүүлж, шаардлагатай хувцас, сарын цалин, хөлс, урамшууллыг нэмэгдүүлж,	2025- 2028 ОНТ	19,2 сая.төг	Олон нийтийн цагдааг тогтворто й ажиллуул ах	Ажлын үр дүнгээр нь урамшуула л олгож хэвшсэн байна	4,8 сая.төг				

		сахилга хариуцлагыг хэрэгжүүлэх замаар ажлын үр дүнг дээшлүүлнэ.									
	18 7	4.1.3.4.Хууль тогтоомж, нийтээр дагаж мөрдөх эрх зүйн акт, техникийн зохицуулалт, стандарт, тэдгээрийг үндэслэн төрийн эрх бүхий байгууллагаас төрийн хяналт шалгалтыг шуурхай зохион байгуулах, чирэгдэлгүй, давхардуулахгүй байх, уялдаа холбоотой хамтран ажиллах зохицуулалтыг сайжруулж, иргэдэд ил тод нээлттэй шуурхай үйлчилнэ	2025- 2028 ОНТ	8,4 сая.төг	Хяналт шалгалтыг төлөвлөгөө ний дагуу хийх	Иргэдийн хууль эрх зүйн мэдлэг дээшилсэн байна	2,1 сая.төг				
	18 8	4.1.3.5.Сумын төвд ард иргэдийг мэдээ,	2025- 2028 ОНХС	20,4 сая.төг	Орон нутаг хөгжил сангийн	Лед дэлгэцтэй болсон байна.	-				

		мэдээллээр хангах, гэмт хэрэг зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх зорилгоор лед дэлгэцтэй болох.			хөрөнгөөр хийх						
4.1.4.Хууль сахиулах болон зарим хяналтын байгууллагууд, тэдгээрийн алба хаагчдын ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулна.	189	4.1.4.1.Архивын сан хөмрөг, лавлагаа мэдээллийн цахимжуулалтыг эрчимжүүлж, үйлчилгээг хялбарчилна.	2025-2028 ОНХС	1,7 сая.төг	Архивын үйлчилгэг сайжруулж ажилласан	Стандартын дагуу архивын нэгж үүсгэн хадгалсан байна.	425,0				
	190	4.1.4.2.Нарийнтээл сумын цагдаагийн алба хаагчийн ажиллаж амьдарч буй кабон байр, замын хяналтын постны урсгал засварыг хийж албан хаагчдын ажиллах орчин нөхцөлийг дээшлүүлнэ.	2025-2028 ОНХС	40,0 сая.төг	Цагдаагийн албан хаагчийн ажиллаж амьдарч байгаа кабон байрны гадна дотно хэсэгхэн газрыг засварласан.	Цагдаагийн албан хаагчийн ажиллаж амьдарч байгаа кабон байр, замын хяналтын постны засварыг хийсэн байна.	20,0 сая.төг				
	191	4.1.4.3.Цагдаагийн хэсгийн алба хаагчдын ажлын бүтээмж, ажиллах	2025-2028 ОНТ	20,0 сая.төг	-	Цагдаагийн албан хаагчдын албаны авто	10,0 сая.төг				

		нөхцөл бололцоог хангах зорилгоор албаны мотоциклыг шинэчлэх. Албаны авто машины урсгал засварыг хийнэ.				машиинд урсгал засвар хийсэн байна.					
	19 2	4.1.4.4.Цагдаагийн хэсгийн алба хаагчдын ажиллах нөхцөл бололцоог хангах зорилгоор шаардлагатай эд зүйл, интернэт, тоног төхөөрөмжөөр хангаж дэмжлэг үзүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	6,0 сая.төг	Замын хөдөлгөөний гэмт хэргийн тоо буурах	Гэмт хэргийн тоо буурсан байна.	1,5 сая.төг				

4.2.ТӨРИЙН БҮТЭЭМЖ-ЦАХИМ ЗАСАГЛАЛ

Дэвшилтэт технологид тулгуурлан төрийн бүтээмжийг нэмэгдүүлнэ

4.2.1.Мэдээллийн технологи, харилцаа холбооны дэд бүтцийг өргөтгөж, цахим шилжилтийг эрчимжүүлнэ.	19 3	4.2.1.1."Цахим жишиг аймаг" хөтөлбөрийн хүрээнд хийгдсэн "Go uvurkhangaï" аппликэйшн, 9 системийн үйл ажиллагааг жигдрүүлж, хэрэглээнд нэвтрүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	3,6 сая.төг	ERP системийг ашиглаж байгаа	"Go uvurkhanga i" аппликэйшн, 9 системийн үйл ажиллагааг жигдрүүлж, хэрэглээнд нэвтрүүлсэн байна.	900,0				
---	---------	--	---------------	-------------	------------------------------	---	-------	--	--	--	--

	19 4	4.2.1.2.Орон нутгаас үзүүлж буй төрийн үйлчилгээний шат дамжлагыг бууруулах, үйл ажиллагаа, үйлчилгээг хялбаршуулах, цахимжуулах ажлыг үргэлжлүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	5,0 сая.төг	Оператор ын үйлчилгээ , Киосик машины үйлчилгээ нэвтэрсэн .	Төрийн үйлчилгээний цахимжуулах ажлыг үргэлжлүүлнэ.	1,0 сая.төг				
	19 5	4.2.1.3.Харилцаа холбооны дэд бүтэц, үүрэн холбооны сүлжээг алслагдсан Шарга, Баянтээг, Цагаан-Овоо багуудад өргөтгөж, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	60,0 сая.төг	Алслагдсан Шарга, Баянтээг, Цагаан-Овоо багуудын нутаг дэвсэрийн 40-70% үүрэн холбооны сүлжээтэй	Алслагдсан Шарга, Баянтээг, Цагаан-Овоо багуудад үүрэн холбооны сүлжээг өргөтгөж, хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ	40,0 сая.төг				
	19 6	4.2.1.4.Төрийн байгууллагуудын мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.	2025-2028 ОНТ	-	-	мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангаж ажиллана.	-				
	19 7	4.2.1.5. Мэдээлэл технологийн мэргэшсэн ажилтантай болж,	2025-2028 ОНТ	15,0 сая.төг	Иргэдэд цахим ур чадвар олгох	Мэдээлэл технологийн мэргэшсэн	2,4 сая.төг				

		бүх нийтэд цахим ур чадвар олгох сургалтыг үе шаттай зохион байгуулна.			сургалтыг үе шаттай зохион байгуулсан.	ажилтантай болж, бүх нийтэд цахим ур чадвар сайжирсан байна.					
4.2.2.Төрийн болон орон нутгийн өмчит байгууллагуудын илтөд байдлын түвшин, мэдээллийн хүртээмжийг нэмэгдүүлнэ.	198	4.2.2.1.Нутгийн удирдлагын болон захиргааны байгууллагаас гарч буй шийдвэр, үйл ажиллагааг олон нийтэд хүртээмжтэй хүргэх ажлыг иргэний нийгмийн байгууллага, хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран хэрэгжүүлж, иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлыг хийнэ.	2025-2028 ОНТ	20,0 сая.төг	Сумын албан ёсны Цахим хуудас болон пэйж хуудас зэрэг бусад хэлбэрээр Нутгийн удирдлагын болон захиргааны байгууллагын Үйл ажиллагааг олон нийтэд хүртээмжтэй хүргэж иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлыг хийсэн.	Иргэний нийгмийн байгууллага, хэвлэл мэдээллийн байгууллагатай хамтран Нутгийн удирдлагын болон захиргааны байгууллагын Үйл ажиллагааг олон нийтэд хүртээмжтэй хүргэж иргэдийг соён гэгээрүүлэх ажлыг хийсэн байна.	500,0				
	199	4.2.2.2.Төрийн байгууллагуудын чиг үүрэг, үйл	2025-2028 ОНТ	4,0 сая.төг	Төрийн байгууллагуудын	Төрийн байгууллагуудын үйл	1,0 сая.төг				

		ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалт, хүний нөөц, төсөв, санхүү, худалдан авах ажиллагаа, үзүүлж байгаа үйлчилгээ болон хуулиар хаалттай, хязгаарлалттай гэж тогтоосноос бусад мэдээллийг олон нийтэд нээлттэй, ил тод болгож, төрийн үйл ажиллагаанд олон нийтийн хяналтыг бий болгоно.			үйл ажиллагаа, зохион байгуулалт, мэдээлэл олон нийтэд нээлттэй, ил тод байна.	ажиллагаа, зохион байгуулалт, мэдээллийг олон нийтэд нээлттэй, ил тод болгож, төрийн үйл ажиллагаанд олон нийтийн хяналтыг бий болгоно.					
	200	4.2.2.3.Төрийн байгууллага албан тушаалтанд хандаж иргэн, аж ахуйн нэгж, байгууллагаас ирүүлсэн өргөдөл, гомдол, санал хүсэлтийг шийдвэрлэх үйл ажилллагааг шат дамжлага багатай болгож	2025-2028 ОНТ	200,0	2024 онд ирсэн 34 өргөдөл, гомдлын мэдээг 100 хувь шийдвэрлэж ажилласан.	Ирсэн өргөдөл, гомдлыг шийдвэрлүүлж, хуулийн хугацаанд нь хариу мэдэгдэж хэвшсэн байна.	50,0				

		шийдвэрлэлтэд хяналт тавина.									
4.2.3.Орон нутгийн төрийн байгууллагуудын үйл ажиллагааг хэвийн явуулах орчин нөхцөлийг бүрдүүлнэ.	20 1	4.2.3.1.Багийн төвүүдийн барилгыг засвар, орчны тохижилт, Засаг даргын Тамгын газрын тавилга эд хогшил, компьютер, техник хэрэгслийг шинэчлэх, ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.	2025- 2028 ОНТ	30,5 сая.төг	Шарга, Өндөрхөм өг, Цагаан- Овоо багуудын багийн төвийг ОНХС-ийн хөрөнгөөр засварлас ан, ЗДТГ- ын тавилга эд хогшил, компьюте р, техник хэрэгслий г байгуулла гын төсөв болон хандив тусламжа ар шинэчлэх, ажлыг хэрэгжүүл сэн.	Засаг даргын Тамгын газрын компьютер , техник хэрэгслийг хэсэгчлэн шинэчлэх.	3,0 сая.төг				
	20 2	4.2.3.2. “Цагаан- Овоо” иргэний танхимын барилгат их засвар хийж,	2025- 2028 ОНТ, ОНХС	50,0 сая.төг	“Цагаан- Овоо” иргэний танхимын барилгат хэсэгчлэн	-	-				

		сургалтын үйл ажилллагаа явуулах орчин үеийн шаардлагыг хангасан тохижилттой болгоно.			засвар хийсэн.						
	203	4.2.3.3.Сумын Засаг даргын Тамгын газрын барилгын өргөтгөлийн зураг төслийг мэргэжлийн байгууллагаар хийлгэж, өргөтгөл бариулна.	2025-2028 ОНТ,	75,0 сая.төг	Сумын ЗДТГ-ын барилгын багтаамж бага, чанар муудсан.	Барилгын засварын өргөтгөлийн зураг төсөл хийлгэх.	75,0 сая.төг				
	204	4.2.3.4.Архивын лавлагаа мэдээллийн цахимжуулалтыг эрчимжүүлж, үйлчилгээг хялбарчилна.	2025-2028 ОНТ	3,7 сая.төг	Архивын үйлчилгээг 2024 онд 21- хүнд үзүүлсэн байна.	Архивын үйлчилгээний тоног төхөөрөмжийг хэсэгчлэн шинэчлэх	1,2 сая.төг				
4.2.4.Төрийн байгууллагаас гарч буй бодлого шийдвэрийн төлөвлөлт, хэрэгжилтийн үр дүнг дээшлүүлнэ.	205	4.2.4.1.Үр дүнд суурилсан төлөвлөлт, хэрэгжилтэд хийх хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний	2025-2028 ОНТ	200,0	Хяналт шинжилгээ үнэлгээг төрийн байгууллагуудад 2 удаа зохион	Мэдээллийн нэгдсэн системийг үр дүнтэй хэрэгжүүлсэн байна.	50,0				

Чадахуйн зарчимд суурилсан ёс зүйтэй, мэргэшсэн, тогтвортой хүний нөөцийг бүрдүүлж, иргэдэд үзүүлэх төрийн үйлчилгээний үр нөлөөг нэмэгдүүлнэ											
4.3.1.Хүний нөөцийн бодлогыг чадахуйн зарчимд нийцүүлэн хэрэгжүүлнэ.	208	4.3.1.1.Төрийн байгууллагуудыг боловсон хүчнээр хангах хэрэгцээг тодорхойлох судалгаа хийж, шаардлагатай мэргэжлээр /нарийн мэргэжлийн эмч, сувилагч, дуу хөгжмийн багш, бага ангийн багш/ суралцаж буй оюутнуудад суралцах хугацааны төлбөрийн хөнгөлөлт /дэмжлэг/ үзүүлж, орон нутагт гэрээгээр ажиллуулна.	2025-2028 ОНТ	15,0 сая.төг	2023-2024 онд соёлын чиглэлээр суралцуж буй 2 оюутанд сургалтын төлбөрийн дэмжлэг үзүүлсэн.	2	2,0 сая.төг				
	209	4.3.1.2.Төрийн үйлчилгээний байгууллагын гүйцэтгэх албан тушаалын сул орон тоог олон нийтэд мэдээлж, нээлттэй сонгон	2025-2028 ОНТ	-	2020-2024 онд Төрийн үйлчилгээний байгууллагын гүйцэтгэх албан тушаалын	тухайн жилд гарсан сул орон тоогоор	-				

		шалгаруулалтыг зохион байгуулж хэвшүүлнэ.			сул орон тоог олон нийтэд мэдээлж, сонгон шалгаруу лалтыг нээлттэй зохион байгуулж ажилласа н.						
	21 0	4.3.1.3.Төрийн байгууллагууд төрийн албаны хүний нөөцийн томилгоо, сахилга хариуцлага, ёс зүйтэй холбоотой шийдвэрийг ил тод, нээлттэй болгоно.	2025- 2028 ОНТ	2,0 сая.төг	төрийн албаны хүний нөөцийн томилгоо, сахилга хариуцлаг а, ёс зүйтэй холбоотой шийдвэри йг сумын албан ёсны цахим хуудас шилэн дансанд байршуул ж ажилласа н.	төрийн албаны хүний нөөцийн томилгоо, сахилга хариуцлага , ёс зүйтэй холбоотой шийдвэрий г сумын албан ёсны цахим хуудас, шилэн данс, сумын пэйж хуудсуудад байршуулж ил тод нээлттэй болгоно.	500,0				

	21 1	4.3.1.4.Төрийн албаны ерөнхий шалгалтын зарыг олон нийтийн сувгаар дамжуулж нээлттэй ил тод болгох ажлыг хэвшүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	1,2 сая.төг	Төрийн албаны ерөнхий шалгалтын зарыг тухай бүр олон нийтэд ил тод мэдээлж ажилласан.	Төрийн албаны ерөнхий шалгалтын зарыг олон нийтэд ил тод мэдээлж ажиллана.	250,0				
	21 2	4.3.1.5.Байгууллагын удирдлагын хүний нөөцийн шийдвэрт хяналт шалгалт хийж, зөрчил үүсэх эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлж, хууль бус томилгооны зөрчлийг арилгуулна.	2025-2028 ОНТ	-	Төрийн байгууллагуудын хүний нөөцийн шийдвэрт жилд 1-2 удаа хяналт шалгалт хийсэн. Хууль бус томилгоо гаргаагүй.	Төрийн байгууллагуудын хүний нөөцийн шийдвэрт жилд 2-оос доошгүй удаа хяналт шалгалт хийсэн байна. Хууль бус томилгоо гаргахгүй байх	-				
4.3.2.Төрийн албан хаагчдын ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааг хангаж, төрийн албан хаагчдын мэдлэг мэргэшлийг дээшлүүлж,	21 3	4.3.2.1.“Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны хөтөлбөр”-ийг үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	17,5 сая.төг	“Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны	“Төрийн албан хаагчийн сургалт, ажиллах нөхцөл, нийгмийн баталгааны	10,0 сая.төг				

чадавхыг бэхжүүлнэ.					хөтөлбөр” -ийн хэрэгжилт 80%	хөтөлбөр”- ийг хэрэгжүүлнэ					
	21 4	4.3.2.2.Ажлын гүйцэтгэл, үр дүн, мэргэшлийн түвшингийн үнэлгээг бодитой үнэлж, “маш сайн” үнэлэгдсэн төрийн захиргааны албан хаагчдаас жилд 1 албан хаагчийг байгууллагын зүгээс сургалтын төлбөрийн дэмжлэг үзүүлэн төрийн албаны сургалтын байгууллага болох Удирдлагын академийн мэргэшүүлэх багц сургалтад хамруулна.	2025- 2028 ОНТ	8,0 сая.төг	-	“маш сайн” үнэлэгдсэн төрийн захиргаан ы албан хаагчдаас жилд 1 албан хаагчийг байгууллаг ын зүгээс сургалтын төлбөрийн дэмжлэг үзүүлэн мэргэшүүл эх багц сургалтанд хамруулса н байна.	2,0 сая.төг				
	21 5	4.3.2.3.Төрийн албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг бодит болгож, ажлын	2025- 2028 ОНТ	-	Төрийн албан хаагчидын гүйцэтгэл ийн	Төрийн албан хаагчийн ажлын гүйцэтгэл,	-				

		хариуцлага, үр дүнг сайжруулна.			төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг дүгнэн үр дүн, хариуцлагын тооцон ажилласан.	үр дүнг бодитоор үнэлэн ажлын хариуцлагыг сайжруулна.					
	216	4.3.2.4.Төрийн албан хаагчдад зориулсан орон сууцыг нэмж барина.	2025-2028 ОНТ	-	400,0 саяч.төг	2 айлын орон сууц барина	200,0 сая.төг				
4.3.3.Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн зөрчлийг бууруулна.	217	4.3.3.1.Төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хууль тогтоомжийг мөрдөх, ёс зүйн зөрчлөөс урьдчилан сэргийлэх, соён гэгээрүүлэх үйл ажиллагааг хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	400,0	Төрийн албан хаагчид болон шинээр төрийн албанд орсон албан хаагчдад төрийн албан хаагчийн ёс зүйн тухай хуулиар сургалт зохион байгуулан ажилласан.	Төрийн албан хаагчийг ёс зүйн тухай хуулиар сургалт зохион байгуулсан байна.	100,0				

	21 8	4.3.3.2.Төрийн байгууллагын ёс зүйн дэд хороо нь төрийн албан хаагчийн ёс зүйн зөрчилтэй холбоотой гомдол, мэдээллийг хянан шийдвэрлэж, хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага тооцох ажлыг бодитой хэрэгжүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	400,0	Төрийн албан хаагчид ёс зүйн зөрчил гаргаагүй байна.	Ёс зүйн зөрчил гаргасан албан хаагчдад хууль тогтоомжийн дагуу хариуцлага тооцох ажлыг бодитой хэрэгжүүлсэн байна.	200,0			
	21 9	4.3.3.3.Төрийн байгууллагын ёс зүйн дэд хороог чадавхжуулах, ёс зүйн дэд хорооны ажлын гүйцэтгэл, үр дүнг харгалзан тогтвортой ажиллах хөшүүрэг болох урамшууллыг олгоно.	2025-2028 ОНТ	400,0	Төрийн байгууллагууд ёс зүйн дэд хороогоо шинэчлэн ажилласан ба урамшуулал олгож ажиллаж эхлээгүй байна.	Төрийн байгууллагын ёс зүйн дэд хороог чадавхжуулж урамшуулал олгоно.	100,0			

4.4.ОРОН НУТГИЙН ХАМГААЛАЛТ

Орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжүүдийн бэлэн байдлыг хангаж, дайчилгааны төлөвлөлтийг боловсронгуй болгож, иргэдийн эх орноо хамгаалах, гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх бэлтгэлжилтийг дээшлүүлж, хүүхэд залуучуудад цэрэг-эх оронч үзэл төлөвшүүлнэ.

4.4.1.Орон нутгийн хамгаалалтын тогтолцоог бэхжүүлэн, дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилж, хүүхэд залуучуудын цэрэг-эх оронч үзлийг нэмэгдүүлнэ.	220	4.4.1.1.Дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилж, дайчилгааны болон орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн бэлэн байдлыг хангаж, хүүхэд залуучуудад цэрэг-эх оронч үзлийг төлөвшүүлэх арга хэмжээг тогтмолжуулан, иргэдийн эх орноо хамгаалах бэлтгэлжилтийг дээшлүүлэх замаар Үндэсний сөрөн тэсвэрлэх чадавхыг бэхжүүлэх бодлогыг орон нутагт түгээн дэлгэрүүлнэ.	2025-2028 ОНТ	2,2 сая.төг	2022 онд Дайчилгааны төлөвлөлтийг шинэчилж, дайчилгааны болон орон нутгийн хамгаалалтын томилгоот нэгжийн томилгоо жуулсан.	Хүүхэд залуучуудад цэрэг-эх оронч үзлийг төлөвшүүлэх арга хэмжээг тогтмолжуулсан байна.	500,0			
	221	4.4.1.2.Сумын дайчилгааны төлөвлөгөөг шинэчлэн баталж,	2025-2028 ОНТ	-	2022 онд Дайчилгааны төлөвлөлтийг	Сумын дайчилгааны төлөвлөгөөг жил бүр	-			

		хяналтыг сайжруулна.			шинэчилс эн.	шинэчлэн тодотгох					
	22 2	4.4.1.3.Сумын онцгой комисс мэргэжлийн анги, гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийн гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх бэлтгэлжилтийг сайжруулж, иргэдэд урьдчилан сэргийлэх сургалт, мэдээллийн арга хэмжээний хүртээмжийг дээшлүүлнэ.	2025- 2028 ОНТ	2,5 сая.төг	2021, 2024 онуудад гамшгаас хамгаалах команд штабын сургууль зохион байгуулса н.	Орон нутгийн түвшинд Сумын онцгой комисс мэргэжлий н анги, гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийн гамшиг ослоос урьдчилан сэргийлэх, тэмцэх сургалт зохион байгуулах.	350,0				
	22 3	4.4.1.4.Сумын онцгой комисс мэргэжлийн анги, гал түймэртэй тэмцэх сайн дурын хэсгийг хамгаалах багаж хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмжөөр хангана.	2025- 2028 ОНТ	6,5 сая.төг	65000.0 төгрөгийн хамгаалах багаж, техник хэрэгсэлт эй.	Хамгаалах багаж хэрэгсэл, техник, тоног төхөөрөмж ийн хэмжээг суурь түвшингээс 1-5%-иар нэмэгдүүлэ х	1,3 сая.төг				

	22 4	4.4.1.5.Төр, Улаан загалмайн хамтын ажиллагааны нэгдмэл байдлыг зохион байгуулж, төрийн хүмүүнлэгийн үйл ажиллагааг орон нутагт хэрэгжүүлнэ.	2025- 2028 ОНТ	-	Хүмүүн лэгийн тусламж үзүүлсэн.	Төр, улаан загалмайн хамтын ажиллагаа ны нэгдсэн байдлыг хангах, төрийн хүмүүнлэги йн үйл ажиллагаа г орон нутагт хэрэгжүүлн э.	-				
--	---------	--	----------------------	---	--	---	---	--	--	--	--